

Tuletõrje Teated

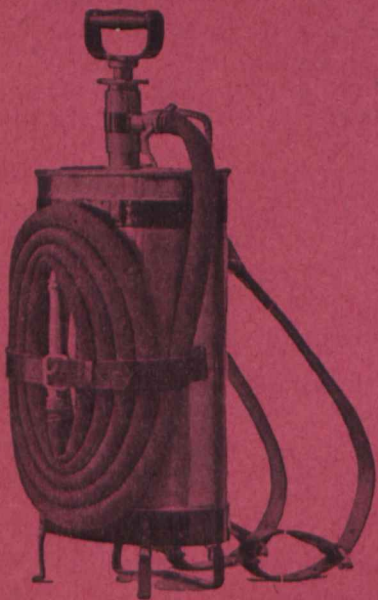

EESTI ÜLERIIKLIKU TULETÕRJE LIIDU
VÄLJAANNE

Bensiin
Petroleum
Nafta
Määrdeõlid

J. PUHK & POJAD

NARVA, PEETRI PLATS 2-a, TEL. 27.

Seljas kantav
hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus-riist on seljas kantav hüdropult.

Tuletõrjed, kandke hoolt et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropultidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste kummist 20 m/m läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 66. —

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Narva mnt. 12.
Tel. 312-65 Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. 1.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Narva mnt. 12, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Sork.

Väljaandja: Eesti Üleriiklik Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . . .	28.—	15.—	8.—	4
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5
korda 50%, 6—8 korda — 100%, 9—11 korda 150%, 12 korda — 200%

Nr. 8 (91).

August 1932.

10. aastakäik.

Sisu: Mida me tahame? — Tuletõrje Liidu ümberkorraldamisest. — Tuletõrje peamees. —
Peamees maa tuletõrjes. — Tulekaitse nädala eesmärk. — Tuletõrje koostöö teiste
seltskondlike organisatsioonidega jne. jne.

Mida me tahame?

Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu elus on sündind muudatusi. Liidu peakoosolek pani ametisse Liidu juhatusse uusi mehi, tahtes näha sellega liikumas uut verd, rohkem ja uusi tegusid, mis rahuldaks meie tuletõrje ühingute enamussoo.

Uus Liidu juhatus avaldab juba lähemal ajal oma tegevuskava mille kohta oleks öelda, et ta püüab teostada, ja täide viia neid lootusi, mis talle usaldatud liidu liikmeilt.

Muudatusega Liidu juhatuses on sündind muudatusi ühltasi ka „Tuletõrje Teated“ toimetuses. Senise vastutava toimetaja A. Pirkeri asemele valis Liidu juhatus „Tuletõrje Teated“ vastutavaks toimetajaks juhatusse liikme A. Sork'i.

Muudatuste puhul on tuletõrje häälekandja lugejail õigus küsida: missuguseid sihte taotleb nüüd „Tuletõrje Teated“, milline on ta seisukoht, või mida me tahame?

Tuletõrje häälekandja seisukoht oleneb Liidu juhatuses; ta püüab kaasa aidata kogu jõuga nende uuenduste ja kavatsuste ellu viimiseks, mida Liidu juhatus heaks arvab ühingute soovil. Seejuures jääb ta kohuseks kaitsta meie tuletõrje üldhuve, nende eest võidelda, avardada üksikute ühingute silmaringi, eriti nooremail, kasvatada ühist organisatsiooni, kasuks riigile ja rahvale.

Eriti püüab „Tuletõrje Teated“ teostada ja kaasa aidata püüetele, mille sihiks levitada tarvilikke teadmisi tule-

tõrje alal, et korraldataks maakondlike tuletõrje kursusi, võimalikult igas maakonnas. Peaks korraldatama rohkem tuletõrje peameeste päevi, et ühingu leiaksid ja saaksid tarvilikke nõuandeid ja juhatusi südi instrueerimisel ja vahendite käsitlemisel kui ka ülevaatusil, mis kõik peaks sündima intensiivsemalt kui seni.

„Tuletõrje Teated“ avaldavad oma veergudel teaduslikke ja õpetlikke kirjeldusi tuletõrje alalt, toovad teateid üksikute ühingute tegevusest ja elust, tutvustavad lugejaid Liidu juhatusse tegevusega, toovad sõnumeid kodu- kui ka välismaa tulekaitse ja tuletõrje alalt.

Et kõiki ülal nimetatud nõudmisi ja ülesandeid rahuldavalt lahendada, selleks palume ja ootame kaastööd kõigilt tuletõrje tegelasilt. Loodame, et meid toetavad seniseid ja uusi tuletõrje juhte ja sõpru. Eriti vastuvõetavad oleks kirjeldused tuleõnnetuste likvideerimisest jne. Loodame et kõik tuletõrje juhtivad tegelased püüavad tuua juure uus lugejaid ja tellijaid ja et need mõtted ja püüded mida propageerime, leiaks soodsa vastuvõtu ning, et neid püütaks viia tegelikkusse ellu.

Püüame hoolitseda endi häälekandja sisu eest, et see vastaks lugejaskonna huvidele ja annaks omalt alalt tulusaid näpunäiteid, siis oleks ta kogu tuletõrje lipukandjaks, suunanäitajaks, mida arvestab kogu Eesti tuletõrje pere.

„Tuletõrje Teated“ toimetus.

Tuletõrje Liidu ümberkorraldamisest.

Peameeste päeval Tapal, samuti ka Liidu peakoosolekul, puudutati E. Ü. Tuletõrje Liidu ümberkorraldamise küsimust, kuid see sündis nii möödaminnes. Viljandi tuletõrje päeval oli see küsimus juba avalikult päevakorras ja võeti vastu resolutsioon, millega tunnustati tarvilikuks Liidu ümberkorraldamine ja avaldati soovi, et Liidu juhatus võimalikult kohe algust teeks Liidu ümberkorraldamisega. Et see küsimus kogu meie tuletõrje elus on väga tähtis, siis nõuab see igakülgset selgitamist ja arutamist. Loodame, et meie tuletõrje tegelased selles tähtsas küsimuses sõna võtavad ja avaldavad oma arvamisi.

Kas vastab praegune Tuletõrje Liidu korraldus otstarvele?

Iga ühing ja liit asutatakse selleks, et ühiselt saavutada neid sihte ja eesmärke, mis kasulikud ja tarvilikud igale ühingu ehk liidu liikmele, mille saavutamise aga üksikult väga raske ehk võimatu. Et ühing ehk liit saaks korralikult töötada, siis on tarvilik, et kõigil liikmetel oleks võimalik osa võtta ühingu ehk liidu tegevusest. Teoreetiliselt on see võimalik ka praegu Tuletõrje Liidu liikmetel, tegelikult aga väga raske ja peaaegu võimatu. E. Ü. T. Liidul on praegu 485 ühingat liikmeteks ja on neil liikmetel õigus saata Liidu peakoosolekule umbes 1500—1600 esindajat. Kui kokku tuleks ainult $\frac{1}{3}$ hääleõiguslikke esindajaid, siis oleks neid sarnane suur hulk, mida raske kuhugile mahutada, kust leiame sarnase suure saali, kus pidada koosolekut? Tegelikult on Liidu tegevusest seni osa võtnud ainult väike osa liikmeist. Viimastel Liidu peakoosolekutel, mis olid arurikkamad, kui varemalt, oli esindatud 80 ühingat-liiget see on $\frac{1}{6}$ liikmete üldarvust, varemalt oli osavõtjate arv veelgi väiksem. Nii on Liidu tegevusest alati osavõtnud ainult suur vähemus. Ja see vähemus on muutlik, mitte igal aastal ei võta ühed ja samad ühinged Liidu peakoosolekust osa, vaid enamuses on selle ümbruse ühinged, kus peetakse Liidu koosolek. Tänavu näiteks, puudusid Liidu peakoosolekult Saaremaa ja Petserimaa ühinged täielikult, Valga, Võru ja Tartumaa 150 ühingust oli vaid 10—15 ühingat esita-

tud. Tuleval aastal, kui peetakse Liidu peakoosolek Petseris, on ülekaalus Petseri ja Võrumaa ühinged. Nii on Liidu peakoosoleku koosseis muutlik, juhuslik ja ei saa temalt loota püsivamat tööd. Vaatamata sellele, et Liidu peakoosolekutest osa võtab ainult väike arv Liidu liikmeid, on need koosolekud seni ikka väga rahvarikkad, kus küll palju räägitakse, aga vähe tööd tehakse. See on ka täiesti loomulik, suur hulk inimesi, kes nii öelda juhuslikult kokku tulevad, ei saa teha korralikult tööd juba sellepärast, et neid on liiga palju koos. Igal ühel on midagi öelda, iga üks tahaks midagi rääkida ja sellepärast on Liidu peakoosolekud küll pikad, kuid päevakorda pole kunagi suudetud korralikult võtta läbi. Pole siis ime, kui paljud tuletõrje tegelased on pettunud Liidu peakoosolekutest ja isegi Liidu tegevusest.

Kõigest sellest tuleb järeldada, et E. Ü. T. Liidu praegune korraldus ei vasta otstarvele. Praeguse korralduse juures on suurem osa Liidu liikmeid paratamatult sunnitud jääma eemale Liidu tegevusest ja ei saa sellest võtta osa. Liidu peakoosolekud peetakse „traditsiooni“ kohaselt igal aastal veel riigi ise nurgas, nii on kulud Liidu peakoosolekust osavõtmisel küllalt suured ja sellega arvestavad ühinged, kelle sissetulekud on väga piiratud.

Kuidas asja parandada? Et asja parandada ja võimalikuks teha, et kõik Liidu liikmed saaksid osa võtta Liidu tegevusest, selleks tuleb E. Ü. T. Liidu põhikiri muuta ja Liidu konstruktsioon põhjalikult ümberkorraldada.

Liidu peakoosolekul Tapal soovitas Harku tuletõrje esimees hra B. Oja valida Liidu nõukogu, kes omakord valiks juhataise. Paljudes suuremates ühingutes ja seltsides on olemas nõukogu ja nii on korraldatud ka Läti Tuletõrje Liit. Kuidas aga korraldada nõukogu valimisi? Kui selleks kokku kutsuda jällegi Liidu peakoosolek, siis ei saaks meie kuigi palju edasi, vaid asi oleks endine, ehk veel halvem. Nõukogu valimisest võtaks osa ainult väike vähemus.

Asi tuleb korraldada maakondade viisi, tulevad asutada maakondlikud tuletõrje kogud ehk lii-

du d. Maakondlikkudel tuletõrje kogudel oleks täita veel teisi tähtsaid ülesandeid ja nende ülesandeks jääks siis ka esindajate valimine Üleriikliku Tuletõrje Liidu nõukogusse ehk peakoosolekule. Üleriikliku Tuletõrje Liidu nõukogusse tuleks valida iga maakonnas asuva 10 tuletõrje ühingu kohta üks esindaja, siis oleks liidu nõukogus ehk peakoosolekul ainult 48—50 esindajat ja sellegipärast oleksid kõik tuletõrje ühingud esindatud ühtlaselt ja õiglaselt. Esindajad võiks valida, ütleme kolmeks aastaks, siis oleks see kogu rohkem ühtlane ja saaks tööd teha püsivamalt.

See väiksem kogu oleks palju töövõimelisem ja meie Tuletõrje Liidu töö muutuks intensiivsemaks.

Nõukogu ehk peakoosolek valiks Liidu juhatause, mis võiks olla väiksearvulisem kui praegune. Liidu sisemises töökorralduses on võimalik paljugi teisiti ja otstarbekohasemalt korraldada, kuid see jäägu juba uue Liidu nõukogu ehk peakoosoleku ülesandeks. Praeguseks päeva ülesandeks jääb aga maakondlike tuletõrje kogude ellukutsumine ja E. Ü. T. Liidu ümberkorraldamine.
E. T.

Tuletõrje peamees.

A. Timosko, Tapa peameeste päeval peetud, referaadi kokkuvõte.

Üks vanasõna ütleb: „Annab Jumal ameti, siis annab ta ka mõistuse.“ Ja ei saa öelda, et selles puudub vähe tõtt. Iga amet paneb selle pidajale peale teatud vastutuse ja sunnib püüdma anda endast kõik, mis tal võimalik. Kuid veel rohkemgi, on vaja asjatundlikkust, palju tegelemist ettevalmistamisega ja peab alaliselt õppima, õppima ja jälle õppima, tuleb teha tähelepanekuid ning mõista neid kasutada. Sama on lugu ka peamehe ametiga tuletõrjes. Tema ülesanded on õige suured ja väga laialulusliku iseloomuga, sealjuures aga ka ülivastutusrikkad. See on amet, mis nõuab peamehelt teadmisi, erilisi võimeid ja tahet, eriti aga just siis kui ta soovib täita omi kohuseid korralikult, et seista tarvilikul kõrgusel. Tuleb olla selles teadlik, milline on tuletõrje peamehe ametiga seotud vastutus.

Mõnes ühingus on tulnud ettevaatlemisi selle üle, kes on ühingus suurem mees, kas esimees või peamees. Samal teemil vaieldakse ka praegugi. Selles küsimuses on mindud isegi tülideni ja intriigideni. Viimased aga on tuletõrje tööle ja tegevusele ainult kahjuks. Üksikuis ühinguis on nendele vastoludele tehtud lõpp sellega, et peamehe amet ühendati esimehe ametiga s. o. mõlemate ülesandeid koondati ühe isiku kätte. Peab tunnistama, et sarnane moodus pole halb ja seda tuleb soovitada igale ühingule, kus see aga kuidagi võimalik on läbi viia. Kuid esimehe ja peamehe üles-

anded on siiski küllalt erinevad ja küllalt laialdased, nii, et neid jätkub mõlemale mehele. Tööpuudust pole siin ei ühel ega teisel. Kuid vaielda küsimuse üle — kumb on suurem mees, on küll asjata ja üleaarne.

Esimees juhib ühingu elu üldises mõttes ja tema ning kogu juhatause tähtsamaks mureks peab olema ühingu majanduslik külg. Tuletõrje komando ülalpidamine, varustuse ja abinõude muretsemine ning nende uuendamine nõuab suuri kulusid. Selleks vajalikude sisetulekute soetamine pole sugugi lihtne töö ja sellega hakkama ei saa ka just igamees.

Peamees jälle juhib komando tegevust ning on vastutav selle eest. Tema kohus on hoolitseda komando väljaõppe ja distsipliini eest, ta seab kokku harjutuskavasid ja juhib komandot nii ettevalmistustöödel, kui ka tulekahjudel, tulekustutamise töödel. Peamees on nii öelda vägede juhataja — sõjamees, kes tegutseb ja kellel pole aegagi hoolitseda majanduslike asjade eest. Tema hool ja mure on ja peab olema, et tema käsutuses olev komando oleks alati võitlusvalmis.

Peamehe suured ülesanded nõuavad temalt erilisi võimeid. Peamees peab oskama juhtida ja käskida suurt hulka, mis sugugi nii kerge pole, kui peamehel puudub tarvilik autoriteet, isiklik mõju.

Peameest ei tunta mitte pagunitest ja aumärkidest, vaid selgetest ja kindlatest käskudest ning õigetest korral-

dustest. Peamees peab alati esinema nii, et teda tuntakse ja tunnustatakse peamehena ka siis, kui ta esineks ilma ühegi välistunnuseta, kas või supplementrikoos. See tähendab, ta peab kõige pealt mõjuma oma isikuga.

Peamees peab alati esinema väarikalt, nii et meeskond võib, saab ja peab temast alati pidama lugu. Peamees peab oma meeskonnale olema eeskujuks, see on parimaks kasvatusabinõuks.

Peamees peab meeskonna vastu olema sõbralik, vastutulelik, kuid igaühega sinasõbrustamine ei ole peamehele kohane. Liig familjaarseks saamine nõrgendab distsipliini, vähendab peamehe autoriteeti.

Peamees peab olema nõudlik ja tarbekorral olema ka vali, kuid sealjuures aga alati õiglane ja erapooletu. Igasugune erapoolikus on peamehe ametis olijale kindlasti kahjulik.

Räskude andmisel tuleb hoiduda, et üks käsk ei käiks teise vastu. See tekitaks ainult segadust. Käsk tuleb anda nii, et see käsu saajale oleks täiesti selge. Käsusaaja peab täpselt arusaama, mis tal teha tuleb ja mispärast ta nii peab tegema. Käsuandmisel ei tule lugeda pikka loengut maha, vaid käsk olgu võimalikult lühikene ja selge.

Käsku ei anta mitte otsekohe rühmale ega jaoskonnale, siis pole keegi käsu täitmise eest vastutav, vaid käsk tuleb anda vastavale juhile. Iga juht vastutab siis juba selle eest, et käsk saab täidetud, temalt saab nõuda vastutust, hulkadelt aga mitte.

Et õieti käskida, õieti juhtida, selleks peab peamees ise asja täielikult tundma, peab teadma kuidas käskida, kuidas juhtida.

Peamees kutsub aeg-ajalt kokku komando juhtivad isikud, peab nendega nõu, kuulab ära nende soovid, annab neile juhatusi ja vajalikke näpunäiteid jne. Nõupidamisel saadud materjali kasutab peamees oma tegevuse ja harjutuskavade kokkuseadmisel.

Peamees korraldab harjutuste elustamiseks ja huvitavaks tegemiseks võistlusi üksikute rühmade või jaoskondade vahel ja, kus see võimalik, ka naabri tuletõrjete vahel. Peamees peab selles asjas olema algataja, korralduste tegija, asja läbiviija.

Seal, kus tuletõrjel tuleb pidada valveteenistust, määrab peamees ühe ehk

teise jaoskonna (rühma) kordamööda teenistusse ja teeb vastavatele ülematele ehk adjutantidele ülesandeks teostada kontrollimist ja järelvalvet, et kõik sünniks nagu see vaja, nagu seda näevad ette määrused ja kord üldse. Peale valvekorra (ehk valveteenistuse) lõpetamist seatakse kokku täpne aruanne ning peamees esitab selle juhatusele.

Et meeskonna väljaõppe eest paremini hoolt kanda, tuleb korraldada loenguid, kursusi jne. Ka siin peab algatus tulema peamehelt, kes töötab välja ja seab kokku sellekohase kava ja esitab selle juhatusele kinnitamiseks, kui tarvis, ka instruktorite väljakutsutamiseks.

Peamees peab ka hoolitsema, et tema meeskonnal ei puuduks tuletõrje ajakiri.

Tulekahjudele peab peamees ilmuma võimalikult esimesena. Tulekahju juures on peamehel selget pead ja selget pilku enam vaja, kui kunagi muul korral.

Tulekahju kohale jõudes on esimeseks ülesandeks selgitada.

1. Kas on hädaohus inimesi?
2. Kas on loomi hädaohus?
3. Kus ja mis põleb?
4. Kuidas pääseb sinna ligi?

Kui need küsimused selgitatud, teeb peamees lähemaid korraldusi tule kustutamiseks. Kuid see kõik peab sündima kiirelt ja otsustavalt.

Tulekustutamise taktika peab igal peamehel hästi teada ja isegi peas olema.

Tulekahjusid on väga mitmet laadi, samuti tuleb tule vastu võitluse viisigi muuta tulekahju laadi ja iseloomu järele.

Üheks tähtsamaks ettevalmistamise tööks, mis igale peamehele hädatarvilik, see on oma tegevuse piirkonna tundmine — tundma õppimine. Peamehel olgu tuntud kõik tähtsamad ja suuremad hooned oma iseäraldustega. iseäranis aga need, mis tulekahju suhtes eriti hädaohtlikud. Hästi peab teadma ja tundma veevõtmise kohti, iseäranis seda aga seal, kus vett üldiselt vähe. Õieti tuleks iga oma tegevuspiirkonnas asuva suurema ehitise kohta valmistada tulekustutus plaan, kus oleks ülestähendatud kõik see, mis tähtis tuletõrjele siis, kui puhkend tuli.

Peamees peab aga ka kõigest jõust osavõtma tulekaitse tööst, see on nendest tööst, millega saab ärahoida

tule lahti puhkemist ja tule levinemist. Tulekaitse töö on väga suur ja mitmekesine.

Nagu neist pealiskaudselt ja lühidalt ettetoodud juhtmõtetest näha, on peamehe ülesanded küllalt suured, küllalt rasked ja küllalt vastutusrikkad. Kui peamees neid laialdasi ülesandeid tahab vähegi korralikult täita, peab ta olema ka vastavalt ettevalmistatud.

Peameeste ettevalmistusele pannakse välismaades õige suurt rõhku. Näiteks, Ungaris nõutakse, et vabatahtliku tuletorje peameheks võib valida ainult neid tuletõrjujaid, kes vähemalt kahe kuulised sellekohased tuletõrje kursused on läbiteinud. Teatud tsensust, teatud oskust nõutakse ka mujal. Saksa maal korraldatakse peameestele ja tuletõrje juhtidele jätkuvalt täienduskursusi, mis kestavad vähemalt 4—6 päeva Samuti Schweitsis, Belgias, Prantsusmaal ja Rootsis.

Soomes on tuletõrje päälikute kursused kahenädalalise kestvusega.

Meil aga kardetakse, et inimesed ei võta osa isegi paari — kolme päeva-

listest kursustest, polevat aega. Vististe aga on see asjata kartus ja tulevikus tuleb ka meil korraldada pikemaajalisi kursusi. Kaks ja kolm päeva on selleks liig lühikene aeg, et kõiki neid laialdasi alasid vähemalt lähemaltki puudutada.

Vast Tartu ümbruskonnale korraldatud kursustest osavõtjate suur arv väljaspoolt Tartut näitab, et meie tuletõrje juhid vajadust tunnevad selle järele. On tarvis vaid leida üht tublit algatajat ja asi panna liikuma õieti. Kursused peavad olema huvitavad, õpetlikud ja mitmekesised, kuid mitte ülearu väsitavad. Tuleb arvestada soodsa aja ja sobiva koha valikuga.

Kui meie, peamehed, tahame olla ja seista sel kõrgusel, nagu seda nõuab meie amet, siis tuleb meil palju õppida, palju end täiendada enesekasvatamise teel, tuleb käia kursustel, tuleb mõelda ja muretseda teadmisi ka igal teisel teel.

Sellest oleks siis kasu kogu meie Eesti tuletõrjele ja sellega ühtlasi meie rahvale ja riigile.

Elva tuletõrje 25. aasta juubel.

Elva vabatahtlik tuletõrje ühing pühitses 9. ja 10. juulil 1932. a. oma 25. a. juubelipäeva. Elva v. t. ü. on registreeritud 8. mail 1907. aastal, esimene peakoosolek aga peeti 9. juulil 1907. aastal, kus valiti esimeheks proviisor Roman Redlich ja peameheks F. Kalm. Esimesel koosolekul panid alustajad liikmed 120 rubla kokku ja asusid energiliselt tööle, mille tõttu järgneva aasta augusti kuus toimiti oma seltsimaja pühitsemist ja võidi oma maja kasutamisele asuda. Ühingu asutajatest liikmetest on praegu veel tegevad Peeter Karu, S. Austa, Oskar Metski, Joh. Kenkmann ja August Margus, viimased kaks toetajad liikmed. Ühing omab maolude kohta nägusa ja korraliku seltsimaja. Ühingu varanduse väärtus ligineb 40,000 kroonile, mille juures võlga tasuda 500 krooni ümber. Ühingul on tuletõrjeauto, kolm käsipritsi, 2 hüdropulti, 4 suuremat veevaati ja muud vähemad tulekustutusabinõud, tuleviku kavas seisab mootorpritsi muretsemine. Tegevliikmeid on 150. Ühingu esimehena tegutseb Karl Kupp, kes selles ametis 10 aastat olnud

ja komando peameheks on vann. adv. Paul Martinov, kes viimased 7 aastat on teotsenud peamehe abina ja peamehena. Ühingu 25. aasta juubeli pidustused algasid laupäeval, 9. juuli õhtul, piduliku jumalateenistusega Elva kirikus. Pühapäeva hommikul kalmistul puhkavate tuletõrjujate haudadele asetati elavaid lilli. Edasi järgnes auvõõraste vastuvõtmine ja kell 12. korraldati tuletõrje häire. Kell 2 päeval oli paraad, mille vastuvõttis Tartu v. t. ü. peamehe kt. Lätte. Peale selle anti välja hoolsus- ja teenistumärgid, milliseid said 35 tuletõrjujat.

Auvõõrad juubelipäeva mälestuseks kinnitasid ühingu lipu-vardasse 17 naela. Paraadile järgnes seltsimajas pidulik koosviibimine. Koosviibimisel andis Tartu v. t. ü. peamehe kt. A. Lätte Elva tulet. peamehe P. Martinov'ile päeva mälestuseks üle tuletõrje kiiverkarika ühes laualipuga.

Sellest hoolimata, et ilm väga kuum oli ja, et põlema süttis läheduses olev „Vapramäe“ mets ja alevi tuletõrje kellatorn, mis rutuliselt kustutati, möödusid juubelipidustused ülevas meeleolus.

P. M.

Peamees maa tuletõrjes.

Igal väeosa üksusel on oma juht, kes valvab alluvate heaolu eest ja püüab, võitlusesse viies, leida paremaid strateegilisi punkte enesekaitseks ja pealetungiks, et väljatulla lahinguväljalt vaenlase tule alt väiksemate kaotustega.

Samasugune juht on tuletõrjes peamees.

Peamees peab põhjalikult tundma oma ala ja täielikult süvenema sellesse. Suudab ta meeskonna usalduse võita, ainult siis võib ja suudab ta midagi ära teha.

Kuid pahatihti näeme, eriti maa tuletõrjes, et iga 3 aasta möödumisel valitakse uus peamees.

Kui paneme endile küsimuse ette, kas see on tarvilik ja kas see ei halva meeskonna tegevust?

Siis peame küll vastama jaatavalt.

Peamehe valimise juures iga meeskonna liige, kes laseb ennast kandidaadiks ülesseada peamehe kohale, esitagu enesele järgmised küsimused! „Kas mina suudan meeskonnas maksmata panna enese autoriteedi?“ „Kas suudan läita peamehelt nõuetavaid kohustusi?“ „Kas ei halva mina, ennast valida lastes, ühingu kui ka meeskonna arengut?“ Ja kui leiab et, saab toime, siis alles lasku ennast valida kohale. Ainult niisugusel viisil on võimalik kõrvaldada alatine peameeste vahetus.

Peamehe tööväli on laialdane, eriti maal, peamees ei saa üle öö targaks, ka ei saa tema oma kutset kusagiltki õppida, vaid ainult pikaajaline praktika ja kogemused teevad temast kasuliku töömehe tuletõrje peres.

Kui peamees on kõrgel tasemel oma teadmistega, siis ta ka võib meeskonnale pakkuda midagi õpetlikku ja väärtuslikku ning võib neilt nõuda.

Kuid vaatame missuguste takistustega peab tuletõrje peamees, eriti maal, võitlema.

Linnas, samuti enam jagu alevites, on peamehel tegutsemine kergem, kui mitte kõikidel aladel, siis näiteks sideme loomises ja meeskonna kogumises häire puhul, sest meeskond on enamjagu koos ja väljakutseks on kasutada igasugused abinõud (telefon, sireenid, vabrikuviled, kirikukellad jne.). Kuid selle vastu maal on sidet luua pea-

aegu võimatu, sest suurel maalal on meeskond laiali. Päeval, kus inimesed on üleval, saab sidet ehk kuidagi viisi veel luua, kuid öösel on see väga raske.

Kui linnas peamehel on kasutada moodsamad kustutusabinõud ja vee varustamine on peaaegu igalpool eeskujulik (veepaagid, kanalisatsioon jne.), siis peab maa tuletõrje peamees leppima paari kolme käsipritsiga ja mõnekümne meetri voolikuga, kuna veekogudest ei saa igakord juttugi olla. On juhtumisi olnud, kus meeskond on tuleõnnetuse juures olnud ja pidanud pealt vaatama kui leegid söövad hoone hoone järele, sest vett ei olnud kusagilt saada ja kohapealne juhtimine oli nõrk.

Et sarnaseid äpardusi ei juhtuks, oleks soovitatav, et peamehed ja eriti maa peamehed omale alluvate rühma ja jao päälikutega korraldaks vähemalt kord kuus ühe töökoosoleku, kus võetaks läbi igasugused praktilised tööd ja põnevamad päevaküsimused.

Mäletan, et möödalinud tuletõrje peameeste päeval ütles meie keskelt lahkunud vanem peamees, hra Punga: „Peamees kes tahab oma alal väarikas olla, peab ennast pühendama kõige ihu ja hingega sellele alale, alles siis on sellel tagajärgi.“

Au lahkunule ja olgu tema eeskujule meile kõigile lipukirjaks.

Peamees peaks oma ümbrusest valmistama kaardi, kuhu märgib ära kõik liikumiseks kõlbulikud teed, tähtsamad veekogud ümbruskonnas, äramärkides, kuipalju umbes vett sisaldavad ja kui palju minutis vett võiks anda, lähemad telefonid jne. Niisugune kaart hõlbus-taks eriti maal peamehe vaeva mitmekordselt.

Nii näeme, et maa tuletõrjel ja peamehel on ära võita palju suuremad raskused.

Sellepärast peamehed, kes olete oma peale vabatahtlikult kohustused võtnud, asuge energiliselt tööle omal alal, et olla kasulik meie suurele liikumisele ning au sees hoida meie ühist lipukirja:

„Jumala auks — abiks ligimesel.“

K. Peterson

Tudulinna v. t. ühingu peamees,

Märkusi ja täiendusi. Täienduseks lugupeetud peamehe hra K. Petersoni artiklile, lubatagu meil juurelisada järgmist:

1. Peameeste ettevalmistamine. Ei saa nõus olla hra Petersoni väitega: „peamees ei saa üle öö targaks, ka ei saa tema oma kutset kusa-giltki õppida, vaid ainult pikaajaline praktika ja kogemused teevad temast kasuliku töömehe tuletõrje peres“ (meie harvendus).

Üle öö ei saa keegi targaks, aga et ainult pikaajaline praktika ja kogemused inimesele annavad tarvilikke teadmisi on väga vaieldav. Sarnane õppeviis läheb liiga kalliks. Kõigepealt on parem ja hõlpsam ikkagi õppida tundma teiste kogemusi ja teadmisi, õppida peamehe kohuseid teoreetiliselt, nagu õpitakse ka iga muud ametit. Abinõudeks oleks siin kõige pealt tuletõrje kirjandus, Eestis on sellel alal seni küll vähe ilmunud, kuid näiteks Leo Pesoneni „Tulekustutamise õpetus“ on raamat, mida võib soovitada igale peamehele. Kes selle raamatu, (mis ilmus „Tuletõrje Teated“ lisana ja hiljem ka eratrükkis) tähelepanuga ja järelemõeldes läbi loeb, omandab sealt palju väärtuslikku.

Samuti on soovitav lugeda hoolega ka „Tuletõrje Teateid“, seal on ilmunud palju, mis tarvilik igale tuletõrjajale, eriti peamehele ja loodetavasti ilmub edaspidi veel rohkem; soovitavad on ka kõik teised raamatud tuletõrje alalt mis seni ilmunud ja edaspidi ilmuvad. Kes oskab Saksa ehk Soomekeelt, sellel on laialdane tuletõrje kirjandus kasutada.

Siis kursused. Tuletõrje Liit on võtnud oma töökavasse eriti kursused peameestele, tuletõrje juhtidele, mida korraldatakse maakondade viisi. Loodetavasti Liidu juhatus hakkab siin alal tegutsema energilisemalt kui seni.

Meie ei saa siin teisiti toimetada, kui välismaal. Tuleb kindlasti nõuda, et iga tuletõrje peamees peab teatava kursuse ehk sellekohase eksami läbi tegema. Tuletõrje peamees ei saa korralikult täita oma kohuseid, kui tal puuduvad tarvilikud teadmised ja seda ootama jääda, kuni ta neid teadmisi pikaajalise praktika ja kogemuste läbi omandab, siis meie küll kaugele ei jõua. Tule-

tõrje peameeste ettevalmistamine jääb edaspidi Tuletõrje Liidu üheks tähtsaks ülesandeks.

Sidepidamisest maal. Hra Peterson tähendab nendele raskustele, mis on side pidamisel maal, kus meeskond on suurele maaalale laiali pillatud. Uuemad nõudmised ja ülesanded tuletõrje organiseerimise alal maal on, et iga vald ehk kihelkond tuleb jagada tulekustutus piirkondadeks. Igas niisuguses piirkonnas tuleb asutada tulekustutuse üksus — kas iseseisev tuletõrje ühing ehk pritsirühm ehk jaoskond — kes omas ringkonnas ehk piirkonnas suudab ka iseseisvalt tuld kustutada. Piirkond ei tohi liig suur olla, vaid tuleb vaadata, et meeskonnal on võimalus häiret kuuldes hiljemalt 10—20 minuti jooksul tulekahju kohal olla. Tuleb meelespidada, et tuli täies hoos olles hävitab poole tunni jooksul kõik põleva mis ta ette juhtub ja läheb edasi. Tugev uks ehk puusein suudab tule edasi tungimist takistada ainult 10—15 minutit. Tuletõrje abi on mõjuv siis kui ta kiiresti jõuab kohale. Jõuab tuletõrje tund aega ehk hiljem pärast tulealgust kohale, siis muidugi ei saa ta enam muud teha, kui kaitsta kõrvalhooneid ehk naabri maju, pahathti ei õnnestu seegi enam. Nii siis, sihiks olgu, et tuletõrje komando tegevusraion ei tohi olla väga laialdane. Kümnete kilomeetrite tagant mehi koguda on arusaadavalt raske, lähema maa peal on aga side loomine kergem ja ilma sideta ei ole komando — tuletõrje komando, vaid ainult hulk üksikuid tuletõrjajaid.

Abinõud ja vesi. Arusaadavalt on maal tulekustutusabinõud linnadega võrreldes nõrgemad, kuid tulevikus muutub loodetavasti ka see asjaolu. Mis aga maal juba nüüd oleks võimalik läbiviia, see on hüdropultide ja käsikustutajate muretsemine. Maa tuletõrjed vaatavad seni ikka veel kaunis skeptiliselt hüdropultide peale. Meil on praegu käepärast aru-
anne Ameerika suurlinna, Chikago, tuletõrje tegevusest, sellest on näha, et Chikagos on möödunud aastal 25.331 tulekahjust kustutatud hüdropultidega 18.300. Kui iga 25 tulekahjust kustutati 18 hüdropuldiga Ameerikas, kus tehnika meist väga palju on ees, siis on see jälle tõenduseks, et hüdropult on asendamatu tulekustutus-

abinõu igas tuletõrjes. Ka maa tuletõrjed peaksid esirinnas hoolitsema, et hüdropulte oleks igas talus, ehk vähemalt igas külas. Hüdropuldiga saab ka üks tuletõrjuja abianda, kui ta on tulealguses kohal.

Sellepeale oleme juba varemalt tähelepanu juhtinud, et meie maa tuletõrjetel on liig vähe voolikuid, ühe pritsi kohta kõigest 15–30 meetrit. On ühingu, kus 7 pritsi, aga ainult 100 meetrit voolikuid. Iga peamehe kohus olgu juhtida ühingu tähelepanu sellele, et nii vähese arvu voolikutega ei saa läbi, vaid seesugune seisukord on otse lubamatu.

Veeküsimus on üks tähtsamaid küsimusi, selle juure tuleme edaspidi kord

veel tagasi, kuid siingi on võimalik mõndagi teha, et asja parandada, peasi kui see võetakse käsile.

Kustutusplaan. Ka sellepeale on juba varemalt tähelepanu juhtitud. Hra Petersoni soovi tuleb ainult allakriiputada, kuid plaani ehk skeemi on õigem ja kohasem valmistada iga üksiku majade ehk ehituste grupi kohta, nii siis hulk üksikuid plaane ühe suure asemel.

Tuletõrje peamehe kohused on väga laialdased ja nõuavad palju tööd, palju huvi asja vastu. Kui peamehel on huvi asja vastu ja head tahtmist, siis saab ta oma ülesannetest jagu kõigist raskustest hoolimata olgu see linnas ehk maal.

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest.

Juhatuse koosolek 11. juulil 1932. a.

Koos olid: H. Klaus, B. Melts, K. Lorenz, S. Songi, A. Sork, A. Tani, E. Vares ja kand. A. Pallon ning endised juhatuse liikmed: F. Vahtmeister, G. Kemberg, A. Timosko, A. Grünberg.

Juhatuse liikmete ametite jaotus. Surma läbi lahkunud juhatuse liikme A. Punga asemele otsustati kutsuda juhatuse liikmeks A. Pallon. Juhatus jaotas ametid valimiste läbi järgmiselt: Esimees B. Melts, abiesimehed S. Songi ja K. Lorenz, varahoidja A. Sork, abivarahoidja E. Vares, sekretär A. Pallon, abilaekahoidja A. Tani, Laekahoidja ja abisekretär jäid kuni järgmise juhatuse koosolekuni valimata.

Juhatuse tegevuskava: Esimees B. Melts esitas juhatuse tegevuskava. H. Klaus soovitas seda laiaulatuslikku tegevuskava võtta materjaliks uue juhatuse kokukorra koostamisel.

„Tuletõrje Teated“ uus vastutav toimetaja. „Tuletõrje Teated“ vastutavaks toimetajaks valiti A. Sork, alates 1. aug. k. a.

Uued Liidu liikmed. Uuteks Liidu liikmeteks võeti vastu:

1. Mäevalla Mikitamäe v. t. ü.
2. Kestla v. t. ü.

Tänu Tartu ja Viljandi tuletõrje ühingutele. Tartu ja Viljandi tuletõrje ühingute juhatustele otsustati juuni kuus korraldatud maakondlikkude tuletõrje

kursuste korraldamise eest avaldada tänu.

Hoolsusmärkide saajad. Vastavate ettepanekute peale otsustati annetada hoolsusmärgid järgmistele tuletõrjujatele:

Paide v. t. ü. I. järgu hoolsusmärk: Emil Koik, Johannes Sakkol. **II. järgu hoolsusmärk:** Eduard Einmann. **Kuldmedal:** Harald Götsch, Robert Feldt. **Hõbemedal:** Jakob Luik, Eduard Simson, Johannes Petsch, Johannes Birkenfeldt, Peeter Johanson.

Põhja puupapi vabriku t. kdo. III. järgu hoolsusmärk: Aleks. Orro.

Kohtla-Järve kaev. v. t. ü. Kuldmedal: Johannes Tumak, Aleksander Norvaisch. **Hõbemedal:** Aleksander Valdmann, Georg Laurson, Samuel Raudmann.

I. Tallinna alevi v. t. ü. II. järgu hoolsusmärk: Nikolai Böstrov, Theodor Kaarmann, Bernhard Josephson. **Hõbemedal:** Nikolai Raudsepp, Johannes Väljataga.

Raudtee peatehaste tuletõrje komando. **Kuldmedal:** Gustav Ruisla. **Hõbemedal:** Jakob Paal.

Valga v. t. ü. I. järgu hoolsusmärk: Arnold Evertson, Paul Saretok. **II. järgu hoolsusmärk:** Jaan Soo, Karl Esmark, Matt Rullov, Aleksander Käo, Aleksander Seemann. **Kuld-**

medal: Karl Rode, Peeter Karolin, Julius Krahv. Hõbemedal: Nikolai Rääk, Leonhard Pallon.

Mustvee v. t. ü. I. järgu hoolsusmärk: Rudolf Mets. II. järgu hoolsusmärk: Peeter Boltov, Karl Võrk, Karl Piibe. III. järgu hoolsusmärk: Johannes Loik, Johannes Oja. Kuldmadal: Oskar Pill, August Luning. Hõbemedal: Alfred Nõmme.

Keila v. t. ü. III. järgu hoolsusmärk: Karl Vasko, Joosep Grünbaum.

Võru v. t. ü. I. järgu hoolsusmärk: Johannes Lasarev. III. järgu hoolsusmärk: Konstantin Kolon, Johannes Nogga, Johannes Sandt, Ludwig Kaan, Julius Ennok, Ado Käo. Kuldmadal: August Saan, Robert Kornel, Richard Markvardt, Eduard Lember, Paul Laamann, Konstantin Rätsepp, Karl Riik, August Diener.

Rakvere v. t. ü. I. järgu hoolsusmärk: Johannes Moorberg, Hans Inno, II. järgu hoolsusmärk: Heinrich Olev. III. järgu hoolsusmärk: Friedrich Hakker, Jaan Panni, Georg Ney. Kuldmadal: Eduard Nihov, Aleksander Orav, Hans Vain, Hugo Supper. Hõbemedal: August Leemets, Jakob Kolts, Paul Vebermann, Hugo Biider, Johannes Karp, Aleksander Haarmann, Jüri Schellbach, Martin Markson, Aleksander Kutsel.

Naha v. t. ü. Hõbemedal: Aleksander Ziugand, Ernst Tolsting, Artur Ziukmann, Rudolf Ziugov.

Viljandi v. t. ü. I. järgu hoolsusmärk: Harald Vohrmann. III. järgu hoolsusmärk: Hans Kivistik. Kuldmadal: Peet Kaasik, Johan Balzar, Johan Anderson. Hõbemedal: Johan Anderson. Hõbemedal: Johan Suits, Jaan Suvi, Nikolai Donde, August Liias, Jaan Petta, Hans Kattenberg, Villem Muru, Osvald Siirus, Hendrik Putnik.

Tallinna Sadama v. t. ü. Hõbemedal: Gustav Herbert Saksen.

Hoolsusmärk välismaa tuletõrje tegelasele: Liidu juhatus otsustas annetada Ülem Austria Tuletõrje Liidu esimehele Fritz Heisenerile I. järgu hoolsusmargi.

Läti hoolsusmargid Eesti tuletõrje tegelastele.

Läti Tuletõrje Liit on annetanud järgmistele Eesti tuletõrje tegelastele Läti tuletõrje hoolsusmargid. I. järgu hoolsusmärk kaelaskandmiseks Tallinna v. t. ü. peamehele, E. Ü. Tuletõrje Liidu auliikmele, Jaan Toffelmannile. II. järgu hoolsusmärk: Tallinna Sadama v. t. ü. abipeamehele ja tuletõrje instruktoriga k. t. Viktor Petersonile. Läti T. Liidu juubelmärk: Tallinna v. t. ü. V. jaoskonna ülemale Aleksander Puule.

Kõigile tuletõrje ühingutele.

Teatame, et järgmine, septembri kuu „Tuletõrje Teated“ ilmuvad augusti lõpuks. Sisuks on sellel numbril peaaesjalikult tulekaitsesse puutuvad küsimused väga mitmelt autorilt. See tulekaitsese number on kohane levitada tulekaitsenädalal rahva hulgas, sellega saaksime tutvustada laiemaid hulkasid tulekaitsese ja

tuletõrje küsimustega ja võidaksime uusi sõpru tuletõrjele. Soovitame kõigile tuletõrje ühingutele tellida seda „Tuletõrje Teated“ tulekaitsese erinumbrist võimalikult suuremal arvul. Palume 25. augustiks teatada, kui mitu eksemplari soovib keegi ühing seda numbrit eraldi. Hind 10 senti eks.

Tervitus Narvale!

Narva linna vabatahtlik tuletõrje ühing pühitseb 28. augustil oma 60. aastast juubelpäeva. Narva linna v. t. ü. on agramaid tuletõrjesid, kes püüab ajaga sammuda kaasa. Ta on omale muretsenud ajakohased tulekustutus abinõud, omab ruumika pritsimaja ja ilusa seltsimaja, paneb pearõhku meeskonna väljaõppele ja distsipliineerimisele, olles sellega eeskujuks teistele noorematele ühingutele. Narva v. t. ü. aupäeval saadame Narva kaasvõitlejatele tervitusi ja paremaid õnnesoove!

„Tuletõrje Teated“ toimetis.

Tulekaitsenädala eesmärk.

Septembri kuu alguses korraldatakse jälle igaaastalist ülemaalist tulekaitsenädalat. Kuna sel nädalal korjatakse ühtlasi ka raha tuletõrje toetuseks, siis paljud tuletõrje ühingud arvavad, et raha korjamine ongi selle nädala pea eesmärk ja kulutavad kogu oma jõu ja energia rahakorjamise korraldamiseks. Muidugi on ka sellel suurt tähtsust, sest kõik tuletõrje ühingud vajavad raha, et täita oma tähtsaid ülesandeid, kuid rahakorjamine ei ole tulekaitsenädala eesmärk, vaid ainult kõrvaline osa.

Tulekaitsenädala eesmärgiks on juhtida kodanikkude tähelepanu sellele suurele kahjule, mis tuli sünnitab meile igal aastal ja näidata abinõusid, kuidas saaks vähendada tulekahjusid. Tulekaitsenädal on propagandanädal tulekaitsesele ja tuletõrjele. Tulekaitsenädalal selgitavad tuletõrjujad oma töö tähtsust ja tarvilikkust ja püüavad võita tuletõrjele uusi sõpru ja poolehoidjaid. Tulekaitsenädala eesmärk on selgitada tulekaitsese tähtsust ja kodanikke tutvustada nende ettevaatuse abinõudega, mis aitaks ära hoida tule lahtipuhkemist. Et saavutada tulekaitsenädala pea eesmärki, selleks tuleb kõigil tuletõrje ühingutel energiliselt tegutseda, korraldada propaganda koosolekuid, kontsertmiitinguid, kõneõhtuid, demonstratsiooni rongikäike; levitada lendlehti ja tuletõrje kirjandust jne.

Iga üksiku tuletõrjuja ülesandeks olgu ka üksikult igale kodanikule selgitada ettevaatuse abinõude tähtsust ja kõigile meeletuletada, et tulega peab alati ümberkäima ettevaatlikult. Et tulekaitsenädal tänavu paremini täidaks oma ülesannet, siis tuleb juba aegsasti hakata ettevalmistama sellele. Tuletõrje ühingud kutsuge kaasa ka teisi kohalikke ühinguid ja seltskonna tegelasi. Tulekaitsenädal peab saama terve seltskonna, kogu rahva asjaks, alles siis suudab ta täita oma ülesannet ja saavutada oma eesmärki.

Propaganda koosolekud ja kõneõhtud. Korraldage tulekaitsenädalal koosolekuid kõnedega ja ettelugemistega.

Koosoleku kavasse võtke kõned ja referaadid tulekaitsese ja tuletõrje üle, materjali kõnedeks saate muuseas ka „Tuletõrje Teated“ seest (Nr. 3. 1931. a. „Tulekaitsese põllumajanduses“ Nr. 1. 1932. a. „Kodanik ja gaasikaitsese“ Nr. 2. „Mis on tulekindel“. „Tulekahjude põhjuste kindlaks tegemisest“ Nr. 7. „Tuletõrje tähtsus meie rahva ja riigi elus“ jne.) Heaks materjaliks on statistika andmed tulekahjude üle („Tuletõrje Teated“ nr. 7. 1932. a.)

Kontsert-miitingud. Kui tuletõrjel on oma muusika- ehk laulukoor ehk tegelaste hulgas on muusika mehi, siis on soovitatav kõne koosolekute päevakavasse võtta ka muusikat ja laulu, korraldada kontsert-miitinguid. Need tõmbavad kokku rohkesti rahvast.

Demonstratsiooni rongikäigud. Soovitatav on korraldada tuletõrjujate rongikäike, ühes tulekustutusabinõudega. Muusikakoor tingimata kaasa ja kõik tuletõrjujad mundrites ja kiivrites rongikäigule. Pole paha, kui kutsute kaasa ka Punase Risti samariitlased, Naiskodukaitsese ja teised seltskondlikud organisatsioonid. Effektsed on rongikäigud tõrvikutega.

Kirjanduse ja lendlehtede levitamine. Tulekaitsenädalaks muretsege Tuletõrje Liidust lendlehti ja raamatukest „Tulekaitsese“ aga ka muud tuletõrje kirjandust. Eriti juhime tähelepanu tulekaitsenädala puhul ilmuvale „Tuletõrje Teated“ erinumbrile, mis ilmub augusti kuu lõpuks. Selles numbris on rikkalik materjal tulekaitsese küsimuste üle ja palju kasulikke juhatusi. Tellige seda numbrit rohkemal arvul levitamiseks.

Raamatute ja lehtede müüki toimetage kõigil korraldatavatel koosolekutel, kontsert-miitingutel, rongikäikudel ja rahakorjamisel. Tuletõrje kirjanduse levitamisega aitame levitada tulekaitsese mõtteid rahva hulka ja võidame omale uusi sõpru.

Kõik tuletõrje tegelased ja kõik tuletõrjujad, tulekaitsenädalal teeme kõik, et seltskonna ja kogu rahva tähelepanu juhtida pidevalt tulekaitsese ja tuletõrje peale. Püüame kätte võidelda seda seisukohta, mida väärivad tuletõrje. Kõik tööle tulekaitsenädala heaks ja mõjuvaks kordaminekuks.

E. T.

Tuletõrje koostöö teiste seltskondlike kude organisatsioonidega.

Tuletõrje ja Punase-Risti koostööst on „Tuletõrje Teated“es ja „Samariitlases“ juba mõnda korda kirjutatud ja selgitatud, et see koostöö on tarvilik ja kasulik mõlemale organisatsioonile. Kuid on veel teisi seltskondlike organisatsioone, kellega tuletõrje võiks olla ja peaks olema lähemas kontaktis. Näiteks Naiskodukaitse, kes on võtnud omale eesmärgiks kaitsta kodu. Igal korralikul kodanikul peab olema armas ja ilus kodu. Inimene, kellel pole kodu, on õnnetu inimene, ja koduta inimesest ei saa head kodanikuks ega head isamaalast. Hea ja armas oma kodu on iga kultuurriigi kindlamaid aluseid.

Kaitsta kodu vaenlaste vastu ja hävinemise eest, arendada kodu — ning ühes sellega ka kodumaa tunnet on suur ja tähtis ülesanne. Üheks kodu vaenlaseks on tuli, mis hävitab igal aastal mitusada, ligi tuhat elumaja, hävitab hulga inimeste kodusid. Tuletõrje peab võitlust vaenlase — tule — vastu, kes hävitab kodu, kaitseb kodu, teeb seda samagi, mis Naiskodukaitse, kuigi teiste abinõudega. Kuna mõlemi eesmärk nii sarnane, miks ei või siis oma vahel liitu luua ja ühiselt võidelda ühise vaenlase — tule — vastu. Eriti tuleks rakendada Naiskodukaitset ja naisi tulekaitse tööle, algavad ju suurem hulk tulekahjusid kodus ning väga sagedasti just naiste ehk laste läbi. Tulekaitse tööle oleks palju rohkem tagajärgi, kui sellest osavõtaks ka naised, kui neil oleks teada kõik tulekahjude algamise põhjused ja abinõud kuidas saab ära hoida tulekahjusid. Veel parem, kui nad selgitustöö kodus just oma ülesandeks teeks. Puhtusel ja korrapidamisel on tulekaitse mõttes väga suur tähtsus, selle eest hoolitsemine kodus on peamiselt naiste ülesanne.

Vististe on kõigile ilma pikema seletuseeta selge, et tulekaitse töös on naiste kaastöö tarvilik ja kasulik. Sellepärast

peaksid kõik tuletõrje organisatsioonid looma lähemat kontakti naiste organisatsioonidega, nagu seda on Naiskodukaitse ja naisi ergutama ühisele tööle kodu kaitseks, vaenlase — tule — vastu. Kus puuduvad Naiskodukaitse osakonnad (vaevalt küll niisugust kohta veel on), seal tuleks asutada tuletõrje juure naisosakonnad ja need rakendada tööle tulekaitse alal. Samuti on naiste töö tarvilik tuletõrjes, pidude korraldamisel, rahakorjajamisel jne.

Ka Kaitse-Liidu ja Tuletõrje vahel võiks olla kõige lähem kontakt ja otse lepinguline vahekord. Gaasikaitse, näiteks on mõlemate tegevuskavas, gaasikaitse kursuseid ja õppuseid võiks siis kaitseliitlastele ja tuletõrjajatele korraldada ühiselt. Samuti on riviõppus mõlemale ühte viisi tarvilik, kui distsipliini algõpetus ja alusepanemine. Kas ei saaks seda korraldada mõlemale ühiselt? Sagedasti on nii Tuletõrje kui ka Kaitse-Liidu tegelased ühed ja samad isikud, nii et juba jõudude kokkuhoidmise tõttu on kavakindel koostöö soovitatav ja kasulik.

Tuletõrjes on soovitatud asutada löögi rühmi, kes jalgratastel, ratsa, suuskadel ehk autoga, (kui see olemas) kiiresti ruttaks esimesena tulekahju kohale ja tule kustutaks juba alguses. Paljudes Kaitse-Liidu malevkondades on juba olemas löögi rühmad, kas ei saaks neid ära kasutada ka tuletõrjes?

Eriti tähtis on Kaitse-Liidu ja Tuletõrje koostöö riigikaitse mõttes, tuleviku sõjas, mille eest meid küll Saatuse hoidku, kuid mille vastu tuleb siiski valmistada ja valvel olla. Sellepärast ühised manöövrid gaasikaitse alal ja ühise koostöö harjutamiseks on otse hädavajalikud.

Elu ise kirjutab meile ette kavakindla ühis- ja koostöö ja sellepärast tuleb seda soovitada kõigile tuletõrje tegelastele.

E. T.

Tellige:

„Tuletõrje Teated“
tulekaitse erinumbrit!
nr. 9, hind 10 senti.

Tallinna vabatahtliku tuletõrje ühingu minevikust.

(Ühingu 70. aasta juubeli puhul.)

Tallinna vabatahtlik tuletõrje ühing pühitses 10. juulil oma 70. aastapäeva. Sel puhul tuletame meele mõningaid huvitavaid asjaolusid Tallinna v. t. ü. minevikust.

* * *

Tallinna v. t. ü. asutati 1862. aastal. Esimese põhikirja § 1. kõlab järgmiselt:

„Vabatahtliku tuletõrje seltsi eesmärgiks on võimalikult kiiresti ilmuda tulekahjudele, mis puhkevad Tallinna linnas ehk tema alevites, ja kindlaks määratud süsteemi järele kaasa aidata oma abinõudega tulekustutamisele.“

Põhikirja järele määratakse ühingu liikmete arv kindlaks 40 mehe peale.

Liikmetel on põhikirja järele tulekahjule ilmumine sunduslik. Jäab keegi tulekahjule ilmumata, ehk lahkub sealt ilma lubamata, peab maksma trahvi ühingu kasuks 50 kop. hõbedat.

Harjutusi korraldatakse peamehe juhatusel neli korda aastas. Harjutustele on kohustatud ilmuma kõik tuletõrjujad, kes ei ilmu, maksab ühingu kasuks trahvi 1 rubla. (§ 10).

§ 11. järele, liige, kes ilma põhjuseta korduvalt puudub tulekahjudelt ja harjutustelt, heidetakse kui korratu liige, seltsist välja ja teda ei võeta enam liikmeks vastu.

Nagu neist näidetest näha, pandi Tallinna v. t. ü. juba 70. aasta eest maksma kindlad ja otstarbe kohased distsipliini nõuded, mis on eeskujuks ja järeltegemise väärilised ka praegusel ajalgi.

See esimene põhikiri muudeti ja täiendati juba nelja aasta pärast ja hiljem veel mitu korda.

* * *

Esimene prits osteti liikme maksudest ja „1827. aasta kindlustusseltsi“ toetusega Berliinist — Ameerika süsteemi

1866. aastal osteti uue süsteemiline prits „Metz“. Selle pritsiga ümberkäimist õpetas Riia tuletõrje peamees Franke. Seega oli esimene tuletõrje kursus 66. aasta eest.

* * *

Esimesed mundrid muretseti 1865/66. aastal, missugused need olid, selle kohta puuduvad teated, kuid 1873. a. muretseti paraadi mundrid, valged püksid ja pluused (üks komplekt maksis 4 r. 50 kop.). 1868. a. muretseti meeskonnale esimesed rauast mustaks lakeeritud ja vasega ilustatud kiivrid, ronijatel olid juba vask kiivrid.

* * *

Lipp annetati Tallinna daamide poolt 1869. a. Lipu vardasse on löödud 70. aasta jooksul rohkem kui sada naela, nende hulgas mitmed Vene keisri ja suurvürstide poolt.

1876. aastal oli Tallinna v. t. ü. juba 600 liiget, missugune arv vähemate muudatustega on püsinud tänapäevani.

* * *

Kindlustusseltside ja tuletõrje vahelkord ja koostöö on päevaküsimuseks nüüdki, kuid juba 1866. a. see on 66. a. eest lubasid sel ajal asutatud vastastikkused kindlustusseltsid maksta tuletõrje toetuseks 10 kopikat iga 1000 rubla kindlustussumma pealt. Praegune kindlustuspreemia maksu kava pole siis mingi uudis.

* * *

Esimesed kokkupuutumised välja- maaga olid juba 1873. a., kus Tallinna v. t. ü. peamees Julius Siebert viibis Viinis maailma näitusel ja tutvunes ka sealse tuletõrjega. Selle väljamaa reisi tagajärjel telliti esimene mehaaniline redel. „Magirus“ Ulmist.

* * *

Esimene tuletõrje kongress, millest osavõtsid Baltimaade tuletõrjed, peeti juba 60. aasta eest. II. Baltimaade tuletõrje kongress, millest osavõttis ka Tallinna v. t. ü. esitaja peeti 1875. a. Mitaavis. III. kongress peeti 1879. a. Tartus ja IV. 1882. a. Tallinnas.

* * *

Koostöö raudteetuletõrjega. Möödunud aastal sõlmiti E. Ü. Tuletõrje Liidu ja Eesti v. r. raudteevalituse vahel leping, et Liidu instruktorid vaatavad üle ja instrueerivad ka raudtee tuletõrje komandosid.

Sama kuuleme juba 1877. a., kus raudteevalitsus palub, et Tallinna v. t. ü. peamees vastava komisjoni esimehena ülevaataks raudtee tuletõrje abinõud nii Peterburi, kui ka Tartu liinil.

* * *

Tuletõrje ja Türgi sõjavangid. 1877. a. toodi Tallinna salkkond Türgi sõjavange. Vangid toimetati tuletõrjajate abil neile määratud kasarmutesse. Kuberner avaldas selle eest tuletõrjele tänu.

* * *

Esimesed kontrollraamatud võeti tarvitusele 1875. aastal. Kontrollraamatutesse märgiti üles iga tuletõrjuja osavõtt harjutustest, tulekustutamisest jne. Kontrollraamatute abil oli võimalik eemaldada neid liikmeid, kes väga loiult võtsid osa tuletõrje tegevusest.

* * *

Hüdropult oli au sees juba 60. aasta eest. Firma „Lipman ja Ko.“ oli kinkinud Tallinna v. t. ühingule hüdropuldi. See osutus nii tarvilikuks riistaks tulekustutamisel korterites ja keldrites, et 1875. a. otsustati veel juure muretseda 2 hüdropulti.

* * *

Süütamisi palju. 1883. a. juhtus Tallinnas 52 tulekahju, nendest 10 suuremat ja 13 keskmist. Ühingu aruandes tähendatakse, et tulekahjude põhjuseks olid suuremalt osalt kuritahtlikud süütamised. Sellepärast tõsteti üles

küsimus kodanikkude öövalve sisse seadmiseks, et kurjategijaid tabada teo pealt. See abinõu olevat aidanud ka tulekahjude vähendamiseks.

* * *

Esimene auruprits muretseti 1882. a. sügisel. Oma muusikakoor asutati. 1884. a.

* * *

Ühingu 25. a. juubeli päeval annetas Miitavi tuletõrje peamees Kühn ühes teiste ühingute esitajatega Tallinna v. t. ü. peamehele ja asutajale J. Siebertile hõbedast loorberi pärja ja teatas temale, et Siebert on valitud ühtlasi ka kõigi 48 Baltimaade tuletõrje ühingu auliikmeks.

* * *

Tulekustutamine sõjaväe kaitsel. 1905. aastal juhtus õige mitu „revolutsioonilist“ tulekahju, mille kustutamist takistasid revolutsioonilised töölisel, pidades kinni pritse ja lükates neid ümber. V. Juhkentali tulekahjul ei saanud tuletõrjujad ennem asuda tööle, kui Dvinski polgu rood soldateid, sõjariistad käes, rahva eemale ajasid. Rahva ähvarduste tõttu viidi aurupritsi ja 3 käsipritsi kasakate kaitsel pritsimajja.

* * *

Tallinna v. t. ü. ajaloost oleks veel tuua paljugi huvitavat ja õpetlikku, kuid ruumi puudusel peame piirduma nende katketega.

Kehtna vab. tul. ühing 10. aastane.

Pühapäeval 3. juulil pühitses Kehtna vab. t. ühing oma 10. aastapäeva, mis kujunes kohal suurpäevaks. Päeva tähtsuse tõttu oli kogund kohale ümbruskonnast palju rahvast. Päeva pühitsemist alati rongikäiguga, millest võtsid osa kõik ühingu liikmed ja arvukalt rahvast, orkestrite saatel. Paraadi võttis vastu ja hoolsusmärgid jagas välja Ü. T. L. juhatusel liige A. Sork, kes ühtlasi õhtusel peokõnel andis ülevaate tuletõrje vajadusest ja selle organisatsioonist, eriti maal. Õhtul esinesid peol kohalik laulukoor ja puhkpillide orkester, millised näitasid häid võimeid.

Juhatusel esimehe O. Villiberti ja abi E. Saulepi energilisel eestvedamisel on

ühing teind edusamme majanduses. Ühing on jõudnud soetada endale kena seltsimaja ja omab 6 pritsi, kuigi liigete arv küünib vaevalt üle saja. Endise peamehe hra Seersant'i ja praeguse peamehe hra Saare püsival tahtel ja juhtimisel on sisendatud liigesesse kindel distsipliini tunne, mis hoiab liikmeid koos ühise perena ja avaldub heas korras ning väljaõppes.

Kohapealne rahvas suhtub ühingule heatahtlikult. Vallavolikogu, eesotsas vallavanemaga on toetand ühingut suuremate summadega, et panna ühingule kindel majanduslik alus ja ühing ongi üks elujõulisemaid ja väärilisemaid Ü. T. Liidus.

A. S.

F. Vahtmeister kõrgema hoolsusmärgi omanik.

E. Ü. T. Liidu juhatus, 10. juunil, Tapal, otsustas annutada F. Vahtmeistrile kõrgema hoolsusmärgi. F. Vahtmeister on olnud tuletõrjes tegev juba 40 aastat. E. Ü. T. Liidu juhatuses oli ta 12 aastat, Liidu algusest peale, kuni tänava aastani. F. Vahtmeistri teeneid on hinnatud hulga aumärkidega. Peale tuletõrje hoolsusmärkide on F. Vahtmeistril veel Kaitseliidu kotkarist ja Punase Risti aumärgid. Peale omamaa aumärkide on tal veel Läti, Leedu, Lõuna-Slaavia, ja Tsehho-Slovakkia Tuletõrje Liitude aumärgid. Tsehho-Slovakkia Tuletõrje Liit valis ta oma auliikmeks, annetas temale rubiinidega ilustatud kuldristi.

E. Ü. T. Liidu kõrgem hoolsusmärk anti F. Vahtmeistrile üle Tallinna v. t. ü. 70. aastapäeval.

F. Vahtmeistril on tuletõrje töös olnud head tahtmist, suurt püsivust ja huvi asja vastu. Loodame, et F. Vahtmeister veel kaua jätkab oma kasulikku tegutsemist tuletõrjes.

Juubeli- ja aastapäevad.

Juuli ja augusti kuul pidasid ja peavad paljud tuletõrje ühingud oma aastapäivi.

Tallinna v. t. ü. pühitses oma 70. aastapäeva piduliku koosolekuga, kus valiti ühingu auliikmeks Tallinna linna-pea A. Uuesson. — Koosolekule järgnes paraad ja siis mindi rongikäigus kahe muusika koori saatel Kadriorgu Noorseppade kodu aeda, kus ühingu esimees kohtu-siseminister A. Anderkopp väljajagas hoolsus- ja teenistusmärgid.

Juubilarile ütlesid tervitusi Tartu, Nõmme, Tallinna Sadama, Tallinna I. Alevi, Kopli ja teiste tuletõrje organisatsioonide esitajad ning annetasid mälestuseks lipunaelad.

Järgnes omavaheline koosviibimine pidulikult kaetud laudade taga.

Ühes ühingu 70. aasta juubeliga pühitses ka ühingu 5. jaoskond oma

40. aastast juubelit. Samuti pidasid siis oma aastapäeva Tallinna I. alevi v. t. ü., a/s. Lutheri vabrikuvabat. t. k-do ja Tsellulose t. k-do (20. a. päeva).

65. aastast juubelit pühitsesid Kuresaare ja Põltsamaa tuletõrje ühingud.

50. a. juubel oli Mustvee tuletõrje ühingul.

40. a. juubeli pühitseb Tõrva v. t. ü. ja pühitses Haljala v. t. ü.

35. a. juubeli Otepää v. t. ü.

20. aastaseks saivad tänava: Priipalu, Ropka, Lahmuse, Põhjaka, Polli-Peraküla, Lehtse, Võsu, Fitinka, Kahula, Puhkova jne. tuletõrje ühingud.

10. a. juubelit pühitsesid Sindi vabriku, Kohtla-Järve, Halliste, Naha ja mitmed teised ühingud.

Soovime kõikidele juubilaridele õnne ja edu tegutsemiseks ligimese kasuks.

Narva vabatahtliku tuletõrje ühingu lühikene arene- mise ülevaade 60. a. juubeli puhul.

Ühingu põhikiri oli juba kinnitatud 1870. a. 13. juunil (v. k. j. 31. mail), kuid et abiraha saamise palve sai tagasi lükatud, ei olnud võimalusi kohe ühingu asutamiseks, ning 2 aastat hiljem, s. o. 12. mail (v. k. j. 29. aprillil) 1872 a. sai Väike Gilde tegelaste poolt esimene asutamise koosolek ärapeetud, millest

missugune oli ainukeseks keskorgani-
satsiooniks tuletõrje alal. 1894. a. andis linn depoo ehitamise alla, alaliseks tarvitamiseks, linna maatüki, suure mullast ja kivist valliga ning vallikraaviga, kuid maatüki korraldamisele asuti alles 1902. aastal peamehe Fr. Toone eesvõttel. Tuletõrjajate poolt

Narva vabat. tulet. ühingu juhatus.

Istuvad (vasakult paremale): sekr. O. Veri, peamees A. Annik, esimees E. Grau, abiesimees P. Hausvalter, peam. I. abi M. Speek, varahoidja A. Traver.

Seisavad (vasakult paremale): laekuri abi R. Rebane, laekur A. Palm, varahoidja abi A. Lükke, adjutant V. Mirbach, instr. N. Sokolov-Sookull, peam. II. abi A. Rähni, juhat. liige A. Arry, sekr. abi J. Treufeldt.

võtsid osa 48 isikut ja valiti esimesed juhtivad tegelased. Sellest päevast loetigi ühing avatuks. Linnavalitsuselt saadi abirahaks 100 rubla ja korjandusest 102 rubla. Selle rahaga alustas ühing oma tegevust. Pritsimajaks andis linn kasutada maja raekoja kõrval. Et kindel munder puudus, kandsid tuletõrjajad mitmesuguseid värvilisi mütte jaoskondade järgi. Esimene tulekahju, mille kustutamisest ühing osa võttis, oli 1873. a. Narva-Jõesuus. 1874. aastal annetasid Väike-Gilde naisliikmed ühingu esimese lipu, missuguse nemad ise valmistasid. 1882. aastal muretseti esimesed mundrid ja kiivrid ja 1885. a. algasid esimesed hoolsusmärkide andmised valitsuse poolt, ning samal aastal astus ühing Balti Tuletõrje Liitu,

asuti valli maha lõhkumisele ja maa tasandamisele. Tööd tehti õhtuti ja pühapäeviti. Selle tööga jõuti lõpule 1903. a. Härra Fr. Toone ehitas omal kulul sinna puust ja laudadest kuuri, kuhu paigutati üks prits, ning asus elama kojamees. Samal aastal pandi depoo hoone nurgakivi ja asuti kohe maja ehitamisele. Depoo hoone sai valmis 1906. a. ja läks maksma umbes 20 tuhat rubla. Suurema osa sellest rahast ohverdas oma isiklikust varandusest peamees Fr. Toone, kelle teeneks tuleb lugeda, et praegu ühingul mugav depoo ruum ühes kõrvalhoonetega. 1900. a. hra Toone omal kulul muretseti ühingu muusikariistad ja asutas puhkpillide orkestri, kuid 10 aastat hiljem lagunes orkester, läks laiali, ning muusikariistad müüdi ära.

1904. aastal avati seltsi klubi, kus tegutses oma näitegrupp, kuid maailmasõja algul sulges klubi uksed. 1912. a. muretseti 10 süllaline lahtikäiv redel. Jaamast äratoomisel sõitis manööverdav vedur redelile otsa, seda vigastades. Redel jäeti raudee valitsuse korraldusse, kellelt ühing selle väärtuse kohtu teel sisse nõudis. Hiljem anti ka redel ühingule välja. 1914. aastal ehitati depoo peale kõrge vahitorn.

Maailmasõja algusest, kuni 1918. aastani oli ühingu elu soigus, nooremad tegelased läksid sõtta, jäid vaid vanemad järele. Sõjaväe kohustustest sai vabastatud peamees, kelle hoolde jäi ühingu varandus. Selle aja jooksul tuli ühingul üleelada mitmed ärevad ajad. Saksa okupatsioon ja enamlaste hirmuvalitsus. Narva pommitamine enamlaste poolt tekitas linnas palju tulekahjusid, põles maha terve linnajagu, Joaorg. Tuletõrjujatel tuli kuuli rahe all töötada ennastalgavalt, kus isegi surma said paar tuletõrjujat naabri ühingu liikmete hulgast. Ühingu asjaajamine senini oli vene keeles. Esimene Eesti keelne protokoll on märgitud 20. märtsil 1918. a. 15. detsembril, samal aastal valiti esimene ajutine juhatus eestlaste hulgast, ning 22. detsembril oli peakoosolek, kus valiti alaline juhatus ühe aasta peale, kes asus liikmete kogumisele ja laiali pillatud varanduse korraldamisele. 23. veebruaril 1919. a. pidi olema järjekorraline aasta peakoosolek, kuid ägeda linna pommitamise tõttu enamlaste poolt, jäi koosolek pidamata, ja alles märtsi kuus saadi koosolek ärapidada. Samal aastal ühingule telliti esimene eestikeelne pitsat, ning otsustati ühingu juure asutada „Naisseltskond,“ mis-sugune aga jäi seekord ellukutsumata. Mõni aasta hiljem sai naisgrupp moodustatud, missugune käesoleval ajal tegutseb edukalt, ning ühingu majandusliku ala kindlustamiseks suuresti kaasa aitab. Esimesed iseseisvuse aastad olid ühingu elus raskemad. Ühingu etteotsa sattusid juhuslikud isikud, kes ei osanud, või ei tahtnud ühingu elu korraldada otstarbekohaselt. Ühing sattus võlgadesse, ning isegi kohtupriistav asus juba varanduse üleskirjutamisele. 1921. aastal, kui juhatuse esimeheks sai tuntud tolleaegne Narva seltskonna tegelane hra R. Astrem, kes oskas enda ümber koguda teatuid isikuid, hakkas elu ühingus paranema. Lühikese ajaga

said endised võlad tasutud, ning võidi asuda sisemise elu korraldamisele. Et ajaga kaasa sammuda, tuli hakata võimalusi otsima, kuidas üle minna tehnilistele kustusabinõudele. Kassa oli tühi, kuid sellegi peale vaatamata, erakorralisel peakoosolekul 25. juulil 1923. a. juhatusele anti volitus autopritsi muretsemiseks. 10. veebruaril 1924. a. kirjutas juhatus alla ostulepingule, mis-sugune sõlmiti väliskaubanduskontori Hans Vinnaliga, kelle kaudu autoprits telliti. Viimane läks maksma Sch. kr. 112.600, plus Ekr. 750 pakkimise, saate ja kinnituskulud kuni Tallinna. 18. mail samal aastal oli auto-pritsi vastuvõtmine Tallinnas, ning paari päeva pärast, muusika saatel toodi see esimene „ime riistapuu“ Narvale, raudtee jaamast depoosse. Ühes tarvilikkude abinõudega ja voolikutega läks auto maksma ligi üks miljon viissada tuhat senti, kuid lühikese ajaga sai ka seegi võlg tasutud, tänu kinnitusseltsidele ja Narva seltskonnale, kes lahkesti toetasid ühingu ettevõtet.

Depoo juures on olemas suur avar aed harjutuste ja õppuste jaoks, mis-sugune aga oli korratumas olekus. Aja jooksul seati aed korda, kus endistel aastatel, sissetulekute saavutamiseks, igal laupäeval ja pühapäeval pidusid ja aiakontserte peeti ühes tantsuga laud pörandal. Viimastel aastatel, kus rahva ostujõud on langenud, ei taha sissetulekud enam väljaminekuid katta, on iga nädalalised pidud ärajäänud. Vabadel aegadel on aed ilma tasuta laste mängimiseks kasutada. 1928. aastal osteti mootorprits, sellega on ühing täiesti üleläänud tehnilistele kustusabinõudele. Viimasel ajal on suuremat rõhku hakatud panema meeskonna väljaõppusele ja isikliku koosseisu terven-damisele.

Juubeli päevaks valmistas naisgrupp ühingule uue ja nägusa lipu, millise üleandmine sünnib 28. augustil, ühingu aastapäeva pühitsemisel.

Ühingul on varandust kr. 54.849.87 väärtuses, ning registreeritud üle 400 liikme. Käesoleval ajal on ühingu juhtivateks tegelasteks: Peamees A. Annik abid: M. Speek ja A. Rähni. Juhatuse esimees E. Grau, abi P. Hausvalter. Varahoidja A. Traver, abi A. Lükke. Laekahoidja A. Palm, abi R. Rebane. Sekretär O. Veri, abi J. Treufeldt, ametita juhatuse liige A. Arry.

P. Hausvalter.

Narva vabatahtliku tuletõrje ühingu naisgrupp.

Narva vabatahtliku tuletõrje ühingu 60. aastapäeval ei saa mitte allakriipsumata jätta seda suurt ja edurikast tööd, mis Narva vabatahtliku tuletõrje naisgrupp ühingu heaks on suutnud ära teha.

Osa praegusest naisgrupi liikmetest on juba Eesti Vabariigi algusest peale

naisliikmed loetakse täisõiguslisteks ühingu liikmeteks ja võtavad osa hääleõigusega ühingu peakoosolekust. Ühingu naisgrupi ülesanded on: Suuremate tulekahjude korral, iseäranis talvel, valmistada depoo ruumis tulekahjult tagasi tulnud meeskonnale kuuma teed ja võileibu, abiks olla ühingu juhatusele lote-

Narva vabatahtliku tuletõrje ühingu naisgrupp.

kaasa aidanud ühingu poolt korraldatud pidude ja loteriide läbiviimisele. Alates 1924. aastast peale hakkab ühingu juhatuse esimesi naisliikmeid toetajateks liikmeteks vastu võtma. Käesoleval ajal on ühingu naisliikmete arv 65 liikmeni kasvanud. Alates 1929. a. sai ühingu naisgrupp endale kindlama kuju, sest ühingu juhatuse poolt tehti naisliikmetele ülesandeks oma naisgrupi juhatuse valida, mis ka läbi viidi. Sellest ajast peale peab naisgrupp kord aastas oma peakoosolekut ja valib üheks aastaks naisgrupi juhatuse, mis koosneb: esinaisest, sekretärist, laekahoidjast, käsitöö juhatajast ja nende abidest. Peale selle valitakse veel pidu toimkond, mille arv harilikult 10 kuni 12 liiget. Naisgrupi aastakoosoleku otsused esitatakse ühingu juhatusele kinnitamiseks, mille järgi nende täitmisele võib asuda. Üldiselt allub naisgrupp ühes oma juhatusega täiesti ühingu juhatusele. Kõik

riide ja pidude korraldamisel, käsitööde valmistamine pidudeks, ühingu liikmetele võimalikult väikese tasu eest mõne teeõhtu korraldamine, missugused õhtud seni alati suurt osavõttu on leidnud. Ka on ühingu suveaias peetavate karastavate jookidega einelaud naisgrupi korraldada. Naisgrupi liikmed kannavad ühesugust nägusat tumesinist kleiti valge krae ja varuka otsadega, mille iga liige omal kulul muretseb. Paradiidest ja tulekahjudest naisgrupi liikmed osa ei võta. Mõnel pidulikul juhusel on naisgrupi delegatsioon esinenud.

Agaramatele naisgrupi tegelastele annetakse aastapäeva puhul hõbe rinnanõelad tuletõrje embleemiga. Paaril juhusel on annetatud ka Tuletõrje Liidu poolt hõbe medalid.

Ühingu juhatuse, niisama meeskond suhtub väga suure lugupidamisega naisgrupile, hinnates nende suurt tööd ühingu majandusliku ala kindlustami-

ses. Suurem osa naisgrupi liikmeid on tegev- ja toetajate liikmete abikaasad, seega üks pere.

Käesoleva aasta ühingu 60. a. juubeli päevaks on naisgrupp enda kogutud summadest ühingu väärtusliku uue lipu valmistanud, mis aastapäeval naisgrupi poolt pidulikult üle antakse.

1932. aasta naisgrupi juhatusse kuuluvad esinaine O. Pällo, juhatuse liikmed pr. pr. M. Hausvalter, A. Palm, O. Rebane, H. Niglas, K. Veri, P. Rosin, A. Pällo ja prl. A. Pirn.

Palju õnne ja jõudu naisgrupile nende edurikkaks tööks!

E. G.

Otto Kuldner.

Narva v. t. ü. auliige.

Narva v. t. ü. 60. aasta juubeli puhul tuletame meele ka ühingu auliiget Otto Kuldneri, kes 42 aastat ühtejoont tegutsenud Narva v. t. ühingus ja keda Narva linna tuletõrjujad kutsuvad oma isaks.

Otto Kuldner on selle pika aja jooksul ühingus olnud paljudel vastutavatel kohtadel, oli palju aastaid varahoidja ja majavalitseja. Kuldner on alati tuletõrje töös väljas, alati on tal esirinnas ühingu huvid. Kui 1905. aastal ehitati pritsimaja, töötas Kuldner tasuta ja klaasitas isegi mässuliste kuuli rahe all pritsimaja aknaid.

Mitmel suuremal tulekahjul on Kuldner elukardetavalt hädaohus olnud, kuid ikka täitnud oma kohust. Vabaduse sõja ajal oli Kuldner kui vanem tuletõrjuja alati väljas ja ennastsalgavalt tuld kustutamas, kui vaenlane pommitas linna.

Praegu on ta korrapidajate jaoskonna ülem.

Kuldneri teeneid on hinnanud ka E. Ü. Tuletõrje Liit, annetades Kuldnerile 29. aprillil 1930. a. kõrgema hoolsusmärgi.

Narva ühingu juubeli puhul saadame tervitusi ka tema vanale veteranile Otto Kuldnerile.

Otto Kuldner.

Kõigile valla vastastikku kindlustusseltsidele!

Septembrikuu „Tuletõrje Teated“ ilmub tulekaitse erinumbrina. Sisuks on rida artikleid tulekaitse küsimuste üle, juhatusi kuidas saab tulekahjusid ärahoida, maavalitsuste poolt vastuvõetud sundmäärus tulekahjude ärahoidmiseks jne. Seda numbrit on kasulik ja tarvilik levitada rahva hulgas, et selgitada ja levitada tulekaitse mõtet ja kaasa aidata tulekahjude vähendamisele. Loodame, et ka kõik vastastikkused kindlustusseltsid tellivad seda „Tuletõrje Teated“ numbrit suuremal arvul oma liikmetele väljajagamiseks. Tellimised palume saata meile hiljemalt 25. augustiks. Numbri hind à 10 senti.

Nööri- ja

Köietööstus

G. Hendrikson

Tööstus: S. Pärnu m. 83-a, telef. 459-27.

Ladu: V. Karja 6, telef. 445-29.

Meie töö.

M. Speek, Narva linna vabatahtliku tuletõrje ühingu peamehe I. abi.

N. L. V. T. Ühingu töö käesoleval aastal erineb mitmeti tööst, mida tehti varemadel aegadel. Meie ei räägi sellest ajast, kui tarvitati käsipritse, mille käsitamise nõudis sootuks isesuguste õppuste ja harjutuste meetodi, vaid lähemast minevikust, mil käsipritside asemele astusid auto- ja mootorprits.

Väikeseks muutunud meeskonna jõud tuleb ärakasutada maksimaalselt, kuid ühtlasi ka ratsionaalselt, mis võimalik ainult siis, kui iga tuletõrjuja on tuttav üksiku mehe töö ja taktikaga, ning allub üldisele korrale; teiste sõnadega — kui meeskond on hästi distsiplineeritud.

Narva v. t. ü. meeskond.

Viimaste tarvitusele võtmisega kadusid pumpajate suured jõugud, ja nende asemele astusid mootorpritside väiksearvulised meeskonnad. Ent mitte ükski meeskondade arvuline vähenemine ei iseloomusta tehnilist tuletõrje ajajärku, kui nii võiks nimetada tuletõrje mootoriseerimist, — palju suuremal määral annab sellele ajajärgule värvingut see, et mootorpritsidel töötajad peavad olema tehnilise haridusega, või vilumusega, et tagada nende — nii mõneski suhtes tundelikkude ja kapriiside-masinate tõkkes töötamist. Arvesse võttes, et vabatahtlikus tuletõrjes ei saa tulekahju korral alati kindel olla sellele, et masinaga ühel ajal jõuab kohale sellekohase tehnilise ettevalmistusega tuletõrjuja, tuleb meeskond nii väljaõpetada, et iga meeskonna liige peaks mõistma kui mitte rohkem, siis vähemalt masina käivitamist.

Neid nõudeid — meeskonna tehniline ja taktiline väljaõpe ning distsiplineerimine — täites, asus N. L. V. T. Ühingu käesoleva suvise õppeajajärgu teostamisele.

Peakoosoleku poolt valiti juhatuse algatusel ametisse tehniline instruktor, kelle ülesandeks jäi järeelvalve kõikide ühingu masinate ja muu tehnilise siseseadete üle ning meeskonna tehnilis-teoreetiline väljaõpe. Auto- ja mootorpritsi jaoskonnad komplekteeriti meestest, kes mootori käsitamist tunnevad, ehk vähemalt mehaaniku tööga tuttavad. Nii on igas jaoskonnas 3—4 meest, kes masinat mitte üksi käivitada, vaid ka juhtuvaid tõrkeid kõrvaldada suudavad. Koos meeskonna väljaõppega teostus masinate remont. Eriti vajas remonti autopritsi. Möödunud talvel remonteeriti autopritsi mootor, käesoleval suvel pump, ja 19. juulil s. a.

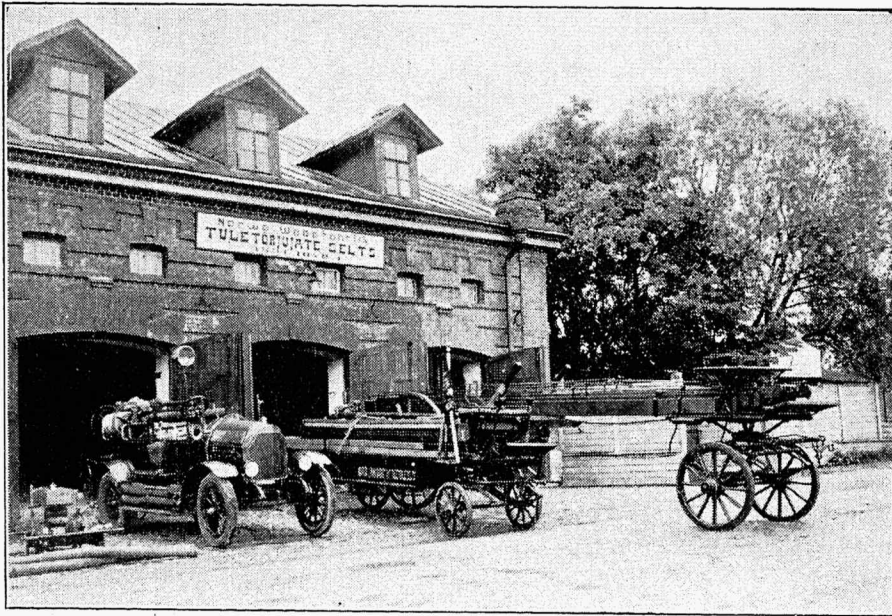
võis peamees raporteerida juhatusele, et ühingu tuletõrje riistad ja depoo sisseade on korras.

Üksiku tuletõrjuja tegevusega tutvunemiseks korraldati talvel loeng. Loengule järgnesid läkirääkimised. Nagu selgus meeskonna tööst suvise õppuse ajal, pole selle loengu vili kaduma läinud.

Tähtsamat osa tuletõrje individuaalse väljaõppe juures mängib suvine

peaasi — nad näitasid, et tuletõrje töös on taktika harjutused eriliselt suure tähtsusega.

Seejuures kerkis üles teravamalt kui varem juhtide ettevalmistuse küsimus. Isaisadest päritud „juhtide tege-mine“ enam nähtavasti ei kõlba, vaid juhtide suhtes tuleb püstitada terve rida nõudeid ka juhi kandidaadi intellekti suhtes. Juhil valikul ei saa olla määraks enam üksi kauaaegne praktika,

Narva v. t. ü. tulekustusriistade voor.

õppus. Meeskond käib harjutustel üks kord nädalas à 2 tundi. Seega on suviseks õppuseks kokku kasutada 26 tundi. See piiratud aeg nõuab otstarbekohast ärakasutamist. Selleks seati kokku õppekava, iga tunni kohta üksikasjalikult, et võtta läbi korralikult kõikide jaoskondade nii ronijate, kaitsjate kui ka pritside töö. Õppus algab igal korral täpselt kell 19.15, ja kogu harjutuse ajal on meeskond vahetpidamata tegevuses.

Individuaalse õpetusega käsikäes käis üldine taktiline õppus. Sel otstarbel korraldati näilikke tulekahjusid, kus jaoskondade juhid pidid lahendama taktilisi ülesandeid, millistega nad üldiselt võttes rahuldavalt hakkama said, olgugi, et oli ka juhuseid, kus „majad ja linnad“ kogu inimestega ja loomadega maha põleda võisid. Kogemusi saadi neilt harjutustelt palju, ja — mis

mitte teenistumärkide rohkus, vaid inimese intelligents, teadmised ning iseloom. Nende omaduste olemasolul muidugi ka teenistuspraktika.

Tähtsamaks eduka tegevuse eelduseks aga tunnistas meeskond oma koosolekul distsipliini, mille tõstmisest ei olnud huvitatud ainuüksi ühingu juhtivad jõud, vaid ka meeskond ise. Juhatuse leidis, et distsipliini tõstmine vabatahtlikus organisatsioonis sünnib kõige paremini, kui meeskond ise ühingu sihtide saavutamiseks käed asjale külge paneb, ühingu eluga kokkukasvab ja ühingu hea käekäigu oma sisemiseks asjaks teeb. Seepärast tunnistas juhatuse sellekohase otsusega tarvilikuks meeskonna koosolekute sagedama pidamise, et informeerida meeskonda ühingu jooksvast elust ja püüda ühingu asju ajada kooskõlas meeskonna soovidega, silmaspidades muidugi esijoones pea-

koosoleku seisukohti, andes viimastele alati prioriteedi. Distsipliini kõvendamise otstarbel asutati aukohus, mis arutab meeskonna liikmete omavahelelisi tülisid ja distsipliini rikkumisi. Aukohtule alluvad kõik meeskonna liikmed ilma erandita, kaasaarvatud ka ülemad. See viimane asjaolu on väljaspool tekitanud vastuvaidlusi, isegi ägedaid soovitusi aukohtu kaotamiseks. Leiti, et ülema karistamine distsipliini rikkumise pärast avalikult meeskonna ees, riivab ja hävitab ülema autoriteedi; võrreldi seda isegi n. n. „Kerenski ajaga.“ Need vastuvaidlused on olnud aga alusetu: distsipliin meeskonnas on aukohtu tegevusega tõusnud. Meeskonna liikmed suhtuvad aukohtusse tõsiselt ja hoiduvad aukohtu alla sattumast. Ülemaid pole senini üldse tarvis olnud aukohtu alla anda, väljaarvatud üks juhus, milline aga jäänud erandiks, kuna ülemad püüavad oma autoriteeti üleval hoida oma isikliku hea eeskujuga, mida meeskond jäljendada püüab.

Tagajärjed distsipliini tõstmise mõttes ületavad lootusi: Korra armastus tõuseb. Mehed täidavad oma ülesandeid tõsiselt ja korralikult. Aja „surruklöömine“ harjutustel on kadunud. Harjutustele ilmutakse täpselt. Tõrkumisi ülesannete täitmisel ei ole; vas-

tuoksa — kõik püüavad üldise eesmärgi saavutuseks rakendada tööle oma jõu ja oskuse maksimumi. Mis aga eriti allakriipsutamist nõuab, on see, et meeskonnas on alkoholi tarvitamine, mis tuletõrje peres üldise pahena levinud, vähemaks jäänud, kuna „tuuris“ olekut nii harjutustel, vahiteenistuses kui ka ühistel koosviibimistel heameelega ei nähta.

Lõpuks ei saa tähendamata jätta, et uutel, eelpool nimetatud alustel töötatakse alles esimest suvet. Seepärast ei ole ime, et mõningaid väärnähtusi võib veel märgata. Eriti raske — ja see probleem nõuab otstarbekamat lahendust mitte üksi meil, vaid ka mujal — on vanemate liikmete jõu ärakasutamine. Tuletõrje teenistus on raske ja kiireloomuline. Tuletõrjuja peab seepärast olema tugev ja vilgas. Vanemad inimesed ei jaksa noortega sammu pidada ja mõjuvad sellega üldise kooskõlastatud töö juures teataval määral disorganiseerivalt. Kuid juhatuse ja meeskonna intensiivse tööga ja asjast arusaamisega saab neistki puudustest üle. Praegu sammub meeskond edu teed ja sellisena hoiab oma lipu endiselt aukohal.

Edasi, meeskond, ligimesele abiks ja omale auks!

Asja selgituseks.

Viljandi tuletõrje päeval peetud kõnes, mille kokkuvõtt ilmus „Tuletõrje Teated“ nr. 7 lehek. 112—114, juhtisin ma muuseas tähelepanu selle ebaloomuliku seisukorra peale, et omavalitsused võtavad tuletõrje toetuseks seaduse nõudel küll oma eelarvesse üles teatud summad $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{2}$ % eelarvest, kuid samal ajal nõuavad tuletõrje ühingutelt lõbustusmaksu, nii et küsitav on, kumb kumbagist toetab? Näiteks tõin Kilingi-Nõmme alevi, kus tuletõrje ühing 1930. a. maksis lõbustusmaksu 94 kr. ja sai alevilt toetusteks 82 krooni. See on Kilingi-Nõmme alevi omavalitsuse tegelasi pahandanud, nad kirjutavad: „Vähe on neid alevivalitsusi, kes niivõrd on tuletõrjet toetand kui Kilingi Nõmme seda on, oma 1500 hingelise kogu juures. Näit. 1926—1928. a. 3. aasta jooksul on Kilingi-Nõmme aleviomavalitsus toetand kohalist tuletõrjet järgmiselt: harilikud toetused kr. 394.38, erakorralised kr. 1.250,

peale selle ehitas alevivalitsus turuplatsile tulekustutuse veekogu tarvis kaevu, mida kasutab tuletõrje, mis alevil läks maksma kr. 3.120.03. Kaevus on alaliselt olemas vett 6000 pangi ümber ja on tuletõrjele suurema tähtsusega. Kõik kokku teeb alevivalitsuse raamatute põhjal kr. 4764.41, summa mis on 3 aasta jooksul antud toetuseks tuletõrjele.“

Tuletõrje toetamine ja tulekaitse eest hoolitsemine on iga omavalitsuse otsekohene kohus ja mul on heameel märkida, et Kilingi-Nõmme alevivalitsus on seda oma kohust püüdnud täita. Mina oma kõnes ei tahtnud ühtegi omavalitsust ega ka Kilingi-Nõmme alevivalitsust kuidagi solvata, vaid esile tuues ainult tõeasju, näidata, et lõbustusmaks tuletõrje suhtes on ebaõiglane maks ja tuleb tuletõrje vabastada lõbustusmaksust.

E. Tetsmann.

A. Punga matus.

Neljapäeval, 30. juuni õhtul, viidi E. Ü. T. Liidu esimehe, Tartu tuletõrje peamehe, Aleksander Punga põrm leinamajast Jaani kirikusse. Leinarongi saatsid tuletõrjujad tõrvikutega, korp. Fraternitas Dorpatens'i liikmed, leinajad omaksed ja suur hulk rahvast. Pritsimajast möödudes peatus rong hetkeks.

Punga kalmule: Jaani kiriku nõukogu poolt dr. A. Pridik, linnavalitsuse poolt linnapea K. Luik, Tartu tuletõrje ühingu juhatus poolt esimees O. Rütli, abi-peamees A. Lätt, jaoskondade poolt dr. V. Freymann, R. Gutman, M. Pärn, A. Reinkordt, M. Meltsas, Dr. V. Lindenberg, üliõpilaste jaoskonna poolt üliõp. K. Matthison, linna lentsalga poolt A.

Leinarong liigub üle silla.

Matusetalitus peeti laupäeval 2. juulil kell 6 p. l. Kirik oli rahvast täis. Puusärgi ümber seisis tuletõrje ja korp. Fraternitas Dorpatensise liikmed auvahatidena. Lipud leinalooris.

Matusekõne pidas ülemõpetaja Sedlatshek, matuse talitust kaunistas meeste-koori laul. Kirikust liikus leinarong Jaani kiriku vanale surnuaiale. Rongi eel kanti kadunu aumärke ja suur hulk vanikuid. Leinamarsi helidel liikus matuserong pikkamisi kalmistule, kõik uulitsa ääred olid rahvast täis.

Kalmistul pidasid vaimulikku teenistust õpetajad I. Treumann ja Sedlatshek. Järgnesid järelhüüded asutuste ja organisatsioonide esitajate poolt, kes kõik märkisid kadunu kasulikkust ja ennast ohverdavat tegevust. Pärgi panid A.

Linnas, Eesti Üleriikliku Tuletõrje Liidu poolt S. Songi, Läti Tuletõrje Liidu poolt peamees Skulte, Riia linna tuletõrje ühingu poolt esimees P. Grossmann; Võru v. t. ü. peamees Spohr, Valga v. t. ü. esimees dr. I. Müllerson, Pärnu v. t. ü. peamees K. Lorenz, pärgi pandi veel Viljandi, Narva ja t. tuletõrjete, tööliste kindlustusseltsi, Tartu loomakaitse seltsi, korporatsioon Fraternitas Dorpatensi poolt jne. jne.

Matusetalitus lõppis vana üliõpilaste leinalauluga: „Üks vendadest meil lahkund jälle. . .“

Värske hauaküngas uppus üleni pärgadesse ja elavatesse lilledesse.

Puhka rahu ustav töömees ja tubli tuletõrjuja, Sinu mälestus jäägu meile unustamatuks!

A. Punga haud pärgade ja lillede katte all.

Saue v. t. ü. aastapäev.

10. juulil pühitses Saue vab. t. ühing oma 7. aastapäeva.

Ühingus on üle 100 liikme ja omab 7 pitsi. Ühing on nõnda organiseeritud, et igasse külasse tuleb jaoskond. Esimeheks on ühingus H. Markus, peameheks A. Tammik ja juhatuse liikmeiks: Leemann, Pless, Kristis, Steinmann, Kielberg, Arno, Reedi ja Naber.

Päeval oli võistlusi ja eriliselt huvitavaks kujunes köievõistlus, kus tuli võitjaks 6. jsk. Hoosusmärgid jagati kohal Ü. T. L. juhatuse liikme A. Sorki poolt, hra F. Markusele ja teistele.

Päeva pühitsemisest võttis osa Nõm-

me v. t. ü. peamees hra Sirotkin, keda võiks küll liialduseta nimetada ümbruskondsete maa ühingute kasvatajaks tuletõrje alal, ta demonstreeris vastse autopritsi käsitamist. Demonstratsioon võeti vastu rahvalt aplausiga.

Ühingul on rahvaga kindel side, ning töötab kujuneda üheks tugevamaks tuletõrje pereks maal.

Maakondlikud kursused.

Praegu on ettevalmistused käimas maakondlikkude kursuste korraldamiseks Pärnus ja Tallinas. Kursuse aja ja kava kohta teatame lähemalt järgmises numbris.

J. Reinberg

Ehitustarvete kauplus,

Posti tän. 57, kõnetraat 185.

Narvas

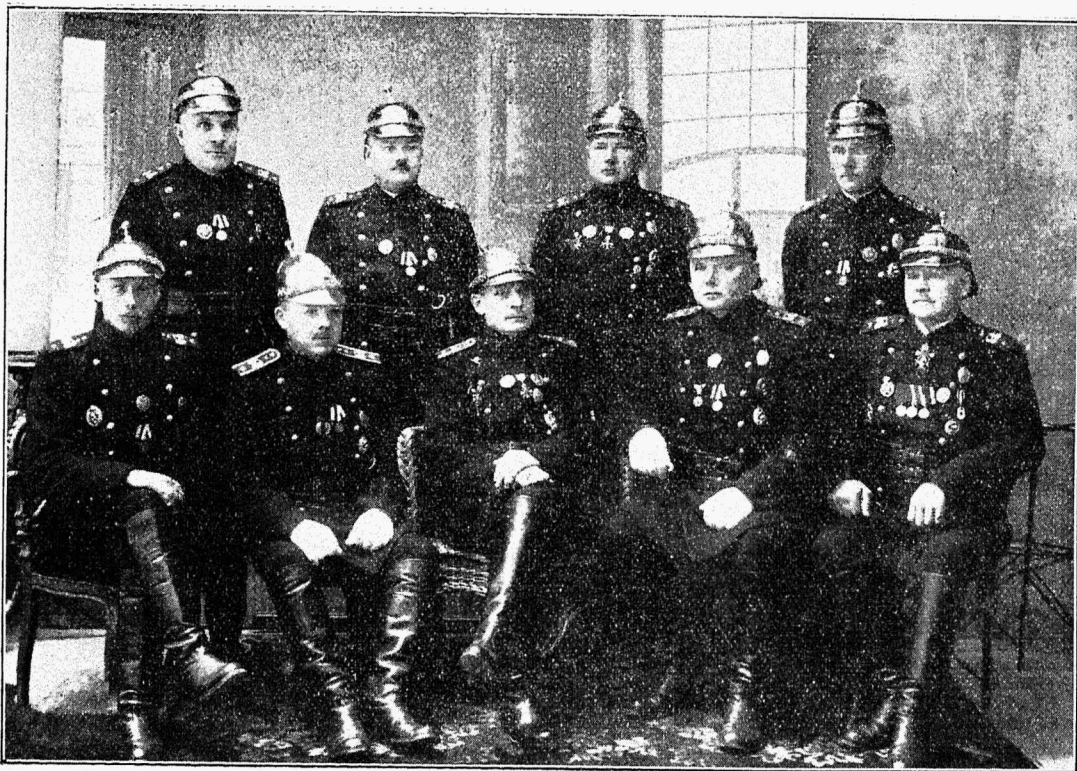
Ehitusmaterjalid. Teras ja rauakaubad. Maaldrivärvid.

Tartu vabast tuletõrje aurupriitside jaoks. 50. a. juubel.

1882—1932.

28. mail k. a. möödus viiskümmend aastat, Tartu v. t. ü. aurupriitside jaoks asutamiseks. Nagu ehk üldse vähesed tuletõrje perest teavad Tartu tolaeagseid asjakäike tuleõnnetustest ja seda külge, mida Tartul on tulnud läbi elada sajandite kestel; kus kogu linn on paljudel kordadel tule läbi varemetesse langenud. Lugematud

ahvardavamaks sai. Selle tagajärjel peeti nõu Tartu elanike keskel, kuni aastal 1864. asutati Tartu vabast tuletõrje ühing, mille ümber koondus juba igast seisusest ja elukutsest linna kodanikke. Alguses kohe asutati ronijate ja korrapidajate jaoks jaoskonnad, 1872. a. veevõttejate jaoks jaoskond ning 1873. a. käsipriitside jaoks; kuid sel ajal algas

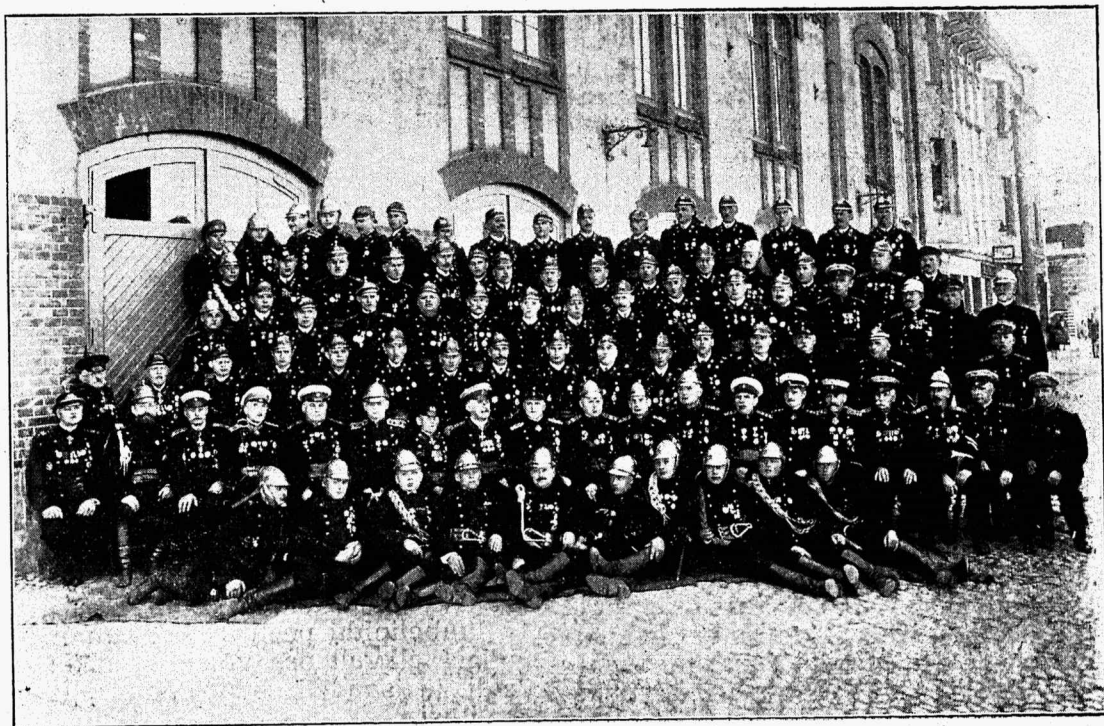
Tartu v. t. ü. aurujaooskonna juhatus.

korrad tervete kvartaalide kaupa, sest tolaeagse linna määruse ehk õigemini bürgermeistri käsul olid kohustatud linna kaitsma tuleõnnetuse korral, kõik õllepruulid teatud arvu ämbritega ja sulastega, missuguseid oli sel ajal üle paarikümne ettevõtte, parksepad ja korstnapühkijad luudadega, sest tol ajal tunti kõige suuremate tulekustutus-abinõudena ainult ämbrit ja kustutus-luuda, mille tõttu oli võimata ka tulest nii hõlpsasti jagu saada. Sarnane moodus kestis linnas kuni 19. sajandi teise poole alguseni kus üleval tooduid isikuid ja ettevõtteid vähenes ja tule hädaoht Tartule

Tartule jälle tuleõnnetuste periood, nõnda, et tuletõrjel tuli juba ööd ja päevad valvel olla, teine kord tuld kustutada ööpäeva jooksul milmel puhul ja mitmes kohas korraga ja koju saamisest polnud mõnel päeval juttugi, arvesse võttes Tartu asendit ja sellest tingitud veevõtmise võimalusi, mis ei ole kuigi kiiduväärsed isegi praegu, rääkimata tollest ajast, sest vett tuli juure vedada kauge maa tagant tõrredega missugused olid primitiivsed abinõud. Siis hakati puudust tundma jõupriitsi järele, et oleks võimalik masina abil vett juhtida käsipriitsidele

ehk lähema maa pealt otse tulle. See oli hea mõte ja köitis kõiki tuletoorjaid ja linna kodanikke, kes olid valmis kõik tegema häda sunnil. Palju murti pead kust ja kuidas saab, raha oli vähe, riist aga kallis, kuni otsustavalt pidasid nõu vanemad tuletoorjad kellede hingeaks oli toleaeagne vaskkattelseppmeister Voldemar Müller, kes valiti pärast ka jaoskonna ülemaks tema teenete pärast. Aastal 1880. otsustati tellida aurupritsi, mida õhutas ka seekordne peamees Georg Fischer, töldseppmeister ja tema abi, juuksetöös-

likumalt hingata. Seda näitas osavõtt uue aurupritsi demonstreerimisel, mida vabatahtliku annete eest näidati, mis kokku tõi 103 rbl. 61 kop. Majast majja korjamine andis 8.370 rbl. 82 kop. Aurupritsi maksis 7000 rubla üle jäänust sai voolikute kärud ja 775 rubla eest voolikuid ja 3-mal mail 1882. a. anti prits tuletoorje teenistusse ja 10-mal mail samal aastal valiti Voldemar Müller ülemkomando poolt, kui aurupritside asutaja, esimeseks jaoskonna ülemaks. Kohe koondus 30 meest uude jaoskonda. Uue pritsi töovilja said tartlased peagi

Tartu v. t. ü. aurujaoskond ja juubeli peost osavõtjad.

tur Vilhelm Singer. Ühel ülemkomando koosolekul kus sel korral oli esimeheks P. H. Valter otsustati ühel häälel, üks kahe silindriline võimas aurupritsi ära tellida C. A. Jauck'i firmalt Saksamaalt. Kevadel 1882. a. toodi esimene aurupritsi kastidesse pakituna Saksamaalt Tartu. Vabriku insener hra Bandau ja tema montöör seadsid pritsi kokku näituse aias mis asus tol korral Tiigi ja Maarjamõisa tänavate vahel. See oli toleaeagsetele tartlastele suureks huvi ja rõõmu sündmuseks, sest kõik lootsid päästja peale ja mõnigi õhkas taeva poole öeldes, et nüüd ehk võib rahu-

tunda, järgmisel aastal kus 6-mast märtsist 1883 kuni 9. aprillini 1884 oli Tartus enam kui 47 suurt tulekahju, kus aurupritsi oma võimeid näitas kuidas tulest jagu saadakse. 2. nov. 1882. a. nimetati jaoskond iseseisvaks ja jaotati rühmadeks.

I. masina rühm, ülem: Joh. Nummelin.

II. surve vooliku rühm, ülem: Carl Hackenschmidt.

III. vooliku silla rühm, ülem: Joh. Bartelsen.

17. okt. 1882. a. ristiti prits „Feuerfresser“ (Tulesööja), ja 22. mail 1882. a.

sai rühma ülema C. Hackenschmidt algatusel jaoskonna lipp õnnistatud, kus juures kõik asutajad liikmed oma nimed kirjutasid: C. Fischer, V. Singer, V. Müller, P. Bahrs, C. Hornberg, A. Schlüsselberg, A. Stamm, V. Kruuse, C. Hackenschmidt, E. Vogel, V. Paul, A. Müller, H. Brecks, J. Hensel, F. Sohns, C. Bartelsen, V. Schilling, J. Kull, E. Hoffmann, J. Koordt, F. Hinrichson C. Lall, C. Jürgenson praegu jaoskonnas, J. Martin, Ed. Bergmann, N. Barbe, C. Schöppe, Carren, A. Freimann, Mentz, J. Ratke ja A. V. Müller.

Ülal nimetatuist elab juubilariga kaasa jaoskonna liige C. Jürgenson kes on aurupritsiiga ühes sammunud 50 aastat, on nüüd jaoskonna ja ühingu auliige ja F. Hinrichson väljaspool jaokonda tuletõrje majaisana, kuid teised on kõik manalasse varisenud. 10 aastat möödusid ilma äpardusteta kuni 1892. a. ühe suure tulekahju juures lõhkes üks katla toru, nüüd oli jälle mure pilv Tartu kohale tõusnud mis sundis abinõusid tarvitama juhtumiste vastu kindlustamiseks ja selleks telliti Belgiast Lüttichi linnast O/Ü Usines Beduve vabrikust teine kolme silindriline auruprits mille nimeks sai „Wassermaschine“ (Praegu „Veerott“). Et nüüd ei jõutud antavat vett enam ära tarvitada käsipritside poolt, telliti 1904. a. C. Jürgens & Co. Tallinnast üks väiksem kahe silindriline auruprits mis juhib antavat vett otse tulle. Raha selleks saadi n. n. Nikolai kassa jagamisest. 12. nov. 1905 a. ristiti kolmas auruprits „Voldemariks“ jaoskonna asutaja Voldemar Mülleri nime jäädvustamiseks. Kuna algusest peale raskete masinate kohale toimetamine oli raskustega seotud siis hakati uuemal ajal hellitama mõtet ühe vedur-auto muret-

semiseks, selleks aitas agarasti kaasa kadunud ülemvarahoidja Ernst Oberleitner. 1927. a. ostetigi juhatuse loaga 3 ton. veoauto schassi firma „Fiat“. Asi jäi aga peale selle surnud punkti sest nõuelele vastav ümberehitus läks palju maksma ja juhatuse poolt lubati ainult kr. 1000, mis aga ei jatkunud asja elustamiseks, nüüd astusid üksikud aurupritside jaoskonna liikmed kokku, et hädas aidata ja asi nihkus, üks aitas tööga teine rahaga ja kolmas materjaliga jne. ja auto sai valmis 1928. a. tuletõrje ühingu 65. aastapäevaks. Selle aja kestel ei ole aurupritside teened üksnes piirdunud tule kustutusega, vaid nädalate kaupa on tulnud suure vee ajal Tartu kodanikke vee hädaohust päästa vee ära pumpamise läbi, muid juhuseid rääkimata. Kui kogu selle pika aja tegevust arvudes võtta, saame aukartust äratavaid arvuksid. Veehulk mida aurupritsid tulle on juhtinud ulatub sadadesse miljonitesse liitritesse, ehk umbes veehulka Emajões suure vee aegu Vabaduse sillast Tuletõrje majani ja voolikuid mis on välja pandud, kui neid üks teise otsa jatkata, tuhandeid kilomeetreid.

50 aasta jooksul on jaoskonda sisse astunud: 338 liiget, 33 eri elukutsest, praegu on jaoskonnas 58 liiget ja 2 auülemat.

Et seda pikka ja vaevarikast tööd ka korralikult mälestada, asus jaoskond juba viis aastat tagasi juubeli eeltöödega peale, korjati raha.

Juubelipidu peeti 28. ja 29. mail k. a. millest elavalt osa võeti. Jaoskonnale öeldi ja saadeti palju õnnesoove ja tervitusi.

J. Klade,

Tartu v. t. ü. autopritside jaoskonna II ülem.

Suurem ja soliidsem jalanõude äri Narvas

A. O H N O, Posti tänav nr. 51.

Saadaval rikkalikus valikus uuema moelisi

jalanõusid

odavate hindadega. Töö headuse ja vastupidavuse poolest on minu ostjaskond väga tunduvalt suurenenud.

Töö väga korralik.

Hinnad uskumata odavad.

Sindi tuletõrje | 10. a. juubel.

7. augustil s. a. pühitses Sindi vabriku vabatahtlik tuletõrje ühing oma 10. a. juubelipäeva. Varahommikul muusika helid vabriku kellatornis avasid Sindi tuletõrjele mälestusrikka päeva. Juubelikava kohaselt oli kella 12 Sindi tuletõrje rivistatud lippudega ja auväravaga kaunistatud avarale väljale aktuseks ja paraadiks. Aktus algas päevakohase piduliku jumalateenistusega, mida pidasid ev.-lutheruse õpetaja ja gr.-õigeusu preester. Ülevaate Sindi tuletõrje arenemiskäigust andis esimees-peamees J. Pärn, mille järele jagati teeneterikamaile tuletõrjujaile Üleriikliku Tuletõrje Liidult annetatud hoolsusmärke, mille osaliseks said 5 Sindi tuletõrjujat. Tervitust öeldi ja lipu naelu kinnitati lipuvardasse Sindi alevivalitsuse, vabrikuvallitsuse, juubelist osavõtjate tuletõrje ühingute ja alevi asutiste ja seltside poolt. Peale lipunaela andis Pärnu tuletõrje esimehe k. t. E. Oja üle sarve hõbejalaga, ühes soojade tervitustega. Järgnesid harjutused riistadega ja kuivmanööver. Töö viidi läbi puhtalt ja oskusega. Paraadimarsil sammus Sindi tuletõrje ühes riistadega väärikalt ja distsiplineeritud üksusena paraadi vastuvõtjatest ja külalistest mööda.

Aktuse ja paraadi lõpul näidati külalistele Sindi vabriku uut võimsat jõujaama ja teisi vabriku ruume ja seadeldusi. Huvituseta ei ole vabriku ruumides sisseseatud „Sprinkler“ aparaadid, mis tulekahju korral kuumuse tõttu ise automaatselt veeandmise avavad ja süttinud ruumi veega üle ujutavad. Tutvumiskäigul olles teatas vabriku vile ootamatult häirest. Manöövri kava kohaselt oli süttinud tuli vabriku kolmandal

korral, kust paks suits tõusis. Kiirelt saabus kohale tuletõrje, kärmelt ja asjatundlikult juhiti veejad kolmandamale korrale ja peagi sumbutati tuli. Suure agaruse ja osavusega täitsid oma ülesande ronijad, mis eriti meeldiva mulje jättis.

Ühisest pidusöögist „Harmonie“ ruumes võttis osa, peale Sindi tuletõrje, arvurikas külaliskond, kus külalislahke juubilar poolt korraldatud laudade juures rohkeid pidukõnesid peeti. Arvustava ülevaatega Sindi tuletõrje tegevusest ja paraadi ning manöövri käigu üksikasjalise hindamisega esines Pärnu tuletõrje peamees K. Lorenz, kes tulemustega rahule jäädes, avaldas Sindi tuletõrjele kiitust ja tänu seniste saavutiste ja kordaläinud paraadi ning manöövri eest.

Sindi vabriku vabatahtlik tuletõrje koosneb praegu ronijate, korrapidajate, mootorpritsi ja 3 käsipritsi jaoskonnast. Ühingu juhivad esimees-peamehena ins. J. Pärn, abiesimehena Kask ja peameheabina H. Madisson. Sindi tuletõrje seniseid töö tulemusi ja esinemist tagasihoidlikule hindamisele võttes peab märkima, et Sindi tuletõrje arenemiskäik on üllatavalt kiire olnud ja kümne aastaga on häid tagajärgi saavutatud. Andes hea tõenduse juhtide teguvõimest, süvendab see ka kindlat usku Sindi tuletõrje edurikkasse tulevikku. Hea väljaõpe, oskus tuletõrjeriistadega käsitamises ja sügavalt juurdunud distsipliin on Sindi tuletõrje silmatorkava-maid omadusi ja vourusi. Rohket kiitust väärrib ka Sindi tuletõrje orkester, kes oma võimetelt tublil järjel.

L.

Tähtis tulekaitsenädalaks.

Tulekaitsenädala puhul tellige tuletõrje kirjandust!!

Veel on saada :

„TULETÕRJUJA-KALENDER-KÄSIRAAMAT“

a 25 senti ja 35 senti ja L. Pesoneni

„TULEKUSTUTAMISE ÕPETUS“ hind 50 senti.

Kes raamatute hinna saadab väljaandjale E. Tetsmann, U. Kalamaja 19-4, rahas ehk markides, sellele saadetakse raamatud postiga koju kätte. Rohkem tellijatele hinnaalandus.

Tule hävitustööst juuli kuus.

Pikse õnnetus inimohvriga. Juunikuu lõpul lõi pikne Vilo vallas, Davõdova-Konetsi külas Pravdini elumaja sisse, surmates Pravdini naise ja süüdates maja põlema.

Pikse õnnetusi oli mujalgi Vilo ja Meremäe valdades. Meremäe vallas, Puiste külas lõi pikne põlema rehe ja lauda. Tuli oleks võinud saada kogu külale saatuslikuks, kuid Vastseliina ja Meremäe tuletõrje ühingu suutsid ära hoida suurema õnnetuse.

Viru-Roelas hävitas tuli lauavabriku. Viru-Roelas asuv Hans Vrangeli lauavabrik ja tislari tööstus põles 30. juunil maha. Tulle jäid kõik vabriku masinad ja osa valmislõigatud laudu. Kahju mitu miljonit.

Seitse hoonet ja üks laps hukkusid tules. Pühapäeval 3. juulil oli Avinurme vallas, Vadi külas suur tulekahju. Tuli algas Joosep Ennuksoni majast ja kandus sealt edasi naabri majade külge. Tuli sai alguse Ennukson 3 aastase poja käest, kes nähtavasti oli mänginud tuletikkudega ülal toa lakas, kus ise lämbuski suitsu sisse. Pärast tule raugemist leiti lapse söestunud laip.

Tuli hävitas Valgamaal laua vabriku. Valgamaal, Holdres süttis laupäeva õösel, 9. juulil põlema Valga suurärimehe Scheini lauavabrik. Koos hoonega põles ära kogu lauavabriku sisseseade 6000 pakki ekspordiks valmistatud krohvimise matte. Kahju üle 20.000 krooni. Tulekahju kohale ruttasid Valga ja Tõrva tuletõrjed, kes suutsid päästa umbes 200.000 krooni väärtuses puumaterjale. Tuli oli saanud alguse katlaruumist, sädemest.

Lennuk häiris tuletõrje. Viljandis süttis 12. juulil põlema Kantrekülas T. Rosenbergi maja. Samal ajal tiirles õhus Viljandi elaniku Ungern-Sternbergi spordi lennuk. Lendur märkas tulekahju ja hüüdis õige madalale lastes „tulekahju“ näidates käega kus on tuli lahti. Inimesed kuulsid hüüdu õhust ja varsti undas tuletõrje elektri sireeni ja tuli kustutati.

Suurem tulekahju Läänemaal. Esmaspäeval, 4. juulil süttis põleme Martna vallas, Ehmja asunduses endises kahekordses mõisa viinavabrikus olev moo-

tor jahuveski, kust tuli levines sama katuse all asuva piimaühingu koorejaama ja veskiomaniku eluruumesse. Kõik põlesid maha. Tuul kandis sädemed lähedal asuva karjalauda ja J. Voltovi talu elumaja katusele, mis samuti põlesid maha. Hädahoos oli terve küla, kuid Martna ja Lähtru käsipritsidega ja Haapsalu tuletõrje mootorpritsiga suutsid alla tuule oleva küla päästa. Kahju õige suur.

1½ miljoni tuleroaks Uue-Antslas. 26. juuli õhtul süttis põlema Uue-Antsla vallas endine mõisa härrastemaja, kus asus ka „Kassi-koorejaam“. Hoone põles maani maha, seesolevast kraamist suudeti päästa vaid vähene osa. Oletatakse süütamist. Kahtluse alusena võeti vahi alla Ed. Kuuse. Kahju umbes 1,5 miljon senti.

Metsad põlevad. Juuli kuus oli rida suuri metsa põlemisi. Väändras põles Rõusa metskonnas umbes 25 ha. noort metsa. Tulekustutamisest võtsid osa Väandra ja Samliku tuletõrjed ning hulk ümbruskonna inimesi, tulele suudeti panna piiri.

Viljandimaal. Kõpus põles 100 ha. metsa ja tules said kannatada sood ja heinamaad. Tulekustutamisest võttis osa 100 inimest ja Kõpu tuletõrje ühing.

Uue-Kariste Orisaare mets põles. **Pikse kahjud.** Pikne lõi põlema Järvamaal Esna vallas, Müüsleri külas karjalauda. Harjumaal, Rae vallas talu elumaja rehealusega. Karksis, Ainjas August Kohlmanni elumaja ja Kure talus karjalauda.

Harjumaal, Perila asunduses hobuse talli ja Keila vallas, Humala asunduses rehealuse.

Väändras, Pulga asunduses, elumaja.

Pritside ja hüdropultide proov.

Seni on meil puudunud võrdlevad katsed pritside, hüdropultide jne. kohta, mis aga hädatarvilikud. E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatusel on kavatsus septembri kuus toimepanna sellekohased katsed. Praegu tehakse selleks vastavaid eeltõid. Loodame, et neist katsetest on huvitatud nii tööstused, kes valmistavad tulekustutuse pritse ja muid abinõusid, kui ka tuletõrje tegelased, kes neid riistu tarvitavad.

EESTI PUNASE RISTI

SAMARIITLANE

Eesti Punase Risti samariitlaste häälekandja.

Vastutav toimetaja Dr. B. Voogas.

Ilmub „Tuletõrje Teated“ lisana üks kord kuus.

Nr. 8.

August

1932 a.

Eesti Punase Risti Samariitlaste I. õppelaager

Klooga — Laulasmaal 27. VI. — 10. VII. 1932 a.

Käesoleva suve kõige päikeseküllasemasse ja ilusamasse ajajärku langes E. Punase Risti poolt korraldatud õppelaager. Õppelaager mis oli ühtlasi looduslikult kau-

Kohale veeti Punasest Ristist: telgid, magamiskötid, padjad, tekid, kanderaamid, lauamaterjal ehitusteks ja muu laagri varustus.

Lipu ülestõstmine samariitlaste laagris.

nimas kohas Eesti põhjarannikul. Piiratud peaaegu igast küljest metsaga, moodustas laager enesest omaette väikese riigi, kus päev läbi kihas elu. Ka meri oli lähedal, nimelt võrdses kauguses, 8—10 minutit käiku, asusid Lahepere ja Laulasmaa lahed.

Juba laup. 25. juunil asusid teele esimesed samariitlased E. Punase Risti veoautodel, laagri komisjoni administrativala juhi hra A. Timosko isiklikul juhtimisel, kaasaviies laagris tarvisminevat materjali ja varustust.

Kohalejõudnud, asusid samariitlased tööle: tasandati sõidutee Laulasmaa mõisast — laagriini, veeti telefoni liini postiagentuurist — laagriini, ehitati söögi-laudu, kaeveti toidutagavara alalhoiu keldrit ja püstitati lipumast ja telgid.

Pühapäeval külastas laagrit üldjuht Dr. B. Voogas, kes tutvunes ehitustöödega. Esmaspäeval vara hommikul jätkas veoauto materjalide kohalevedu, kaasatuues igakord juurdetulijaid samariitlasi.

27. juunil kell 2 päeval oli korraldus-

töö niikaugele edenenud, et võimalik oli asuda laagrilipu ülestõstmisele.

Kell 2 päeval rivistusid telkide elanikud oma telkide ette ja liikusid korraldalt nais- ja mees- laagrid eraldi — lipumasti mäele.

Lipumäel luges laagri juht laagriile ette E. P. R. Samariitlaste Üldjuhi korralduse maikuust k.a. (vaata „Samariitlane“ Nr.5) ja laagri korralduse Nr. 1, mispeale lipp hymniga ülestõsteti.

Pärnumaa koondusest, 4 naissamariitlast — Tapa kolonnist ja 1 meessamariitlane Loksa kolonnist. Kokku 91 nais- ja 38 meessamariitlast.

Peale selle 1 rahuaegne ja 12 sõjaagset õde.

Nendest viibisid laagris :

51	osavõt.	—	14	päeva,	7	osav.	—	8—9	p.
21	„	—	7	„	5	„	—	4—6	„
13	„	—	4	„	60	„	—	1—3	„

Sanitar-transport harjutused gaasimaskides.

Laagrit juhtis laagri staap, kuhu kuulusid:

Konsultant Dr. J. Viburg — eesistuja, ühtlasi sanitar- ja tervishoiu ala juht.

Laagri juht — Tallinna koonduse juhi abi V. Peterson.

Laagri juhi abi — Tallinna koonduse V. kolonni juht J. Kiesel.

Gaasikaitse tegevusala juht — instr. J. Köstner.

Spordi, võimlemis ja ujumis ala — hra A. Lukin.

Toitlustus ala juht — sam. Selma Pupp, perenaise sam. Emilie Holts'iga.

Naislaagri vanem — Tallinna koonduse III kolonni juhi abi H. Arakas.

Meeslaagri vanem — Tallinna koonduse II kolonni juht L. Schmidt.

Laagrist võtsid osa: 3 lektorit ja 78 nais- ja 36 meessamariitlast — Tallinna koondusest, 1 nais- ja 1 meessamariitlane — Narva koondusest, 8 naissamariitlast — Pärnu ja

Tegevus laagris kestis vara hommikust hilja õhtuni, sest kogu töö laagris viidi omal jõul läbi, püstitati: 1 staabi telk, 1 valve telk, 1 majandus telk ja 21 telki elamiseks, ehitati: gaasivarjend, lõhkeainete ja gaasitagavara alahoiu kelder, desinfektsiooni kamber, toidutagavara alahoiu kelder, 2 pesuvee kaevu, 2 välja pliiti, 2 raiskvee hoiukohta ja 3 latrini, hoolitseti joogivee ja küttematerjali eest, samuti valmistati toitu ise. Kõik tööd tehti ära selleks igapäev määratud toimkondade poolt.

Tööst vabad laagri elanikud võtsid osa õppustest.

Laagri aja jaotus oli järgmine:

kell 08.00	laagri lipu ülestõstmine hümniga.
„ 08.15—09.00	hommikueine ühes sööginõude pesemisega.
„ 09.00—11.00	õppused ja harjutused.
„ 11.00—12.30	ujumiskursus ja suplemine.

kl. 13.00—15.00	lõuna ja puhketund.
„ 15.00—16.00	õppus.
„ 16.00—17.00	sportlikud mängud.
„ 17.00—17.30	õhtuode.
„ 17.30—20.00	tegevus juhtide äramääramisel.
„ 20.00—21.15	õhtusöök ühes nõude koristamisega.
„ 21.15	laagri korralduste ettelugemine järgmiseks päevaks, lippude allalaskmine hümniga.
„ 23.00	täieline vaikus.

Märkus: Kõik liikumised ja einetele mine-
mised sündisid korraldatult.

Õppekava oli laagri komisjoni poolt
väljatöötatud järgmine:

Esmasp. Pärast laagrisse jõudmist, lipu
ülestõstmine, laagri kodukorra etteluge-
mine (laagri ülesehitamine ja korralda-
mine, telkide ülesseadmine ja sisemine
varustamine, latriinide kaevamine, keldri
kaevamine, kõõgi sisseseadmine, raiskvee
kraavi kaevamine — sünnib 25 ja 26 VI.
ettesaadetud kuue samariitlaste salkade
poolt (18 inimest).

Kõige lähemas ümbruses maastikuga
tutvumine.

Harjutused kõigile väljaantud gaasitor-
bikutega. Gaasitorbiku näole asetamine
seismisel (G. torbiku väljavõtmine kande-
toosist ja ooteasendisse asetamine; g. tor-
biku asetamine kaitseasendisse, ooteasen-
dist; g. torbiku asetamine kaitseasendisse,
kandeesendist.) G. torbiku näole asetamine
käes ja jooksul. G. torbikute näole ase-
tamine teistele. Jooksmine g. torbikutest.
Sõjagaaside kindlakstegemine maastikul. —
Õppetelgi ülesseadmine ja kokkupanemine,
gruppide viisi. Haigusseadmetega harju-
tused.

Päevane häire. 1) Ussinõelamine
2) Langetõve hoog. 3) Lämpumine mulla-
kaevamise töö.

(Lõkketuli). Kõned ja vaimulik talitus.

Teisip. Laagri ümbruse topograafia
uurimine 5 klm raadiuse kaardi järele.
Primitiivse kaardi joonistamine millimeetri
paberil iga samariitlase poolt. Väerinnaga
tutvumine. Sanitarpunktidega tutvune-
mine. Evakueerimise teedega (veel ja kui-
val maal) ja võimalustega tutvumine. —
G. kindla ülikonna käsitamine. Desinfekt-
siooni aparatuuride käsitamine: a) pulveri-
saatoritega tegutsemine, maastiku ja kin-
nise ruumi degaaseerimine, esemete degaa-
seerimine, riiete degaaseerimine; b) kloor-
lubja puistajatega tegutsemine, maastiku

degaaseerimine, esemete degaaseerimine
kloorlubjaga: c) keemiliste lahude valmis-
tamine pulverisaatorite jaoks.

Torm merel, lõbusõitjate laeva hukku-
mine, uppujate päästmine kõiega ja muu,
kunstlik hingamine j. m. mererannal, ohv-
rite transport, evakueerimine, uppunu
laiba käsitamine kuni politsei protokollini.
Ootamatu gaasi häire. Varjend puudub.
Torbikutes pommitamise eest kindlamate
kohtade ülesotsimine. Toidumoon, joogi-
vee kindlustamine gaasi eest.

Kesknädal. Maastiku, esemete, söögi-
nõude degaaseerimine pärast õiset gaasi-
häiret, harjutused torbikutega ja gaasi-
kindlas riietuses. Varjendi kaevamine ja
sisseseadmine. Keldri kindlustamine, toi-
tude ja vee tagavara gaasi eest hoidmi-
seks. Gaasikurnade valmistamine, täitmine
ja vahetamine, akende, uste kindlustamine.

1) Marukoera ilmumine Klooga ümbru-
ses, puretud 12 inimest. Salkade väljasaat-
mine. Koera pea kättesaamine, Tartu saat-
mine, puretutele esimeseabi andmine,
nende evakueerimine lähemasse Pasteur'i
instituuti (Tartu). 2) Poonu metsas puu
otsas.

Päevane häire. Suurem toidumür-
gitus (kala) laagris. 50 inimest mürki saa-
nud. Abi.

Neljap. Gaasivarjendi lõpulik sissesead-
mine. Iga samariitlase lahingkurnas sellest
läbikäimine, seesviibimine kuni 10 min.
Tegelik varjendi kurna proov, osaline uste
proov kloorpikriiniga (tarvilik tagavara
1/2 klg.).

Päevane häire. Ümbruskonna pom-
mitamine g. pommidega. Salkade välja-
saatmine, mürgitute ja haavatute korja-
mine varjendisse, degaaseerimine, abiand-
mine ja evakueerimine laeval. Gaasikindla
ülikonna käsitamine. Rännak gaasitorbi-
kutes.

(Lõkketuli).

Reede. Päevane häire. 1) Tule-
kahi Tiitso suvilas, rühmade väljasaat-
mine. Põletishaavade, suitsuvingu saa-
nute, kuumuse-päikeselöögiga, lumurre-
tega transport laagrisse, esmaabi, evaku-
eerimine Keila Joale. 2) Sõjagaaside mõju
demonstreerimine loomadele. 3) Gaasikamb-
rist läbikäimine kurnas (100 gr. brom-
benzol).

Päevane häire. Autobusside katast-
roof Keila-Joal, mitu surnut, 30 haavatut
ja põrutatut, esmaabi andmine, evakueeri-
mine Tallinna.

Õine häire. (Ootamatu!) Gaasihäire
kordamine ööludes, mis 30. VI. päeval oli.

Laupäev. Tutvunemine väerinna hädaohhtliku seisukorraga, kus vaenlase peale tung edeneb. Cenfi konventsiooni põhimäärused. Vaenlasega oodatakse tähnulist soojatõbe. Telgi sisseseadmine haigete jaoks. Desinfektsioonkambri ehitamine. Sanitaar-teenistus väerinnal.

P ä e v a n e h ä i r e : Laagri gaasitamine (suitsuküünlad).

(Lõkketuli).

Pühapäev. Lõpudemonstratsiooni proov. (kava väljatöötamata) Laagri demonstreerimine külalistele.

Õppekavast, eriti mis puutus gaasikaitse alasse peeti peaaegu täpselt kinni, vähema täpsusega oli võimalik seda teha sanitar ja tervishoiu alal.

Ootamatu häirete puhul näitasid parimaid võimeid — Tallinna koonduse III kolonni liikmed, kes kindla tegevusega olid heaks eeskujuks teistele.

Laagri kodukorraks oli E. P. R. Samariitlase Üldjuhi korraldus maikuust (vaata „Samaritlane“ Nr. 5.) ja laagri juhi korraldus Nr. 1 ühes tarviduse järele ilmunud täiendustega laagri korraldustes.

Kõrvalekaldumisi laagri kodukorrast ei tulnud nii hästi, kui sugugi ette, iga laagrist osavõtja püüdis kodukorrast kinnipidada ja sõnakuulmine oli otse eeskujulik.

Üldse valitses laagris hea, sõbralik üksmeel.

Toitlust juhtis — alaline toitlustus toimikond, kuhu kuulusid:

Sam. Selma Pupp, perenaine sam. Emilie Holts, Hilda Sarap, Ella Grauberg ja hiljem Aino Neumanskraft (peale sam. S. Pupp'i lahkumist.)

Eelarved koostas sam. S. Pupp — kuna tegeliku töö hiilgavalt läbiviis perenaine sam. E. Holts.

Toitlustusrahast 45 senti inimese pealt päevas oli isegi väike ülejääk, selle peale vaatamata, et toidu portsjonid olid piiramata, isegi ained nagu: või, piim jne.

Laagri suursündmusteks olid: 28. juunil — laagri õnnistamine E. Punase Risti Peavalitsuse liikme õpetaja Stockholmi poolt ja laagri tutvustamine E. Punase Risti Peavalitsuse liikmetele, laagri komisjonile, kutsutud külalistele ja ajakirjanikkudele.

E. Punase Risti presidendi hra Dr. H. Leesmenti laagri külastamine, samariitlaste

üldjuhi Dr. B. Voogas'i ja teiste juhtivate jõudude saatel.

Lõpudemonstratsioon pühapäeval 10. juulil.

Kavas oli ettenähtud, algusega kell 11.

a) hommikune võimlemine, b) gaasikaitse, c) käik mereäärde praktiliste harjutustega a) päästeujumine, kunstlik hingamine, mängud ja praktilised harjutused e) tagasitules praktilised harjutused

kella 14.00—15.00 lõuna ja puhkeaeg.

„ 15.00—16.00 ülevaade laagri tegevusest, viimased korraldused, lipu langetamine ja laagri lõpetamine.

Demonstratsiooni võib kordalainuks pidada eriti igahommikune võimlemine ja gaasikaitse alasse puutuv osa.

Üldse külastas laagrit 9 arsti, 31 kutsutud külalist, 24 samariitlast ja 81 juhuslikku külalist.

Enne lipu langetamist palus laagri juht, laagri nimel vastuvõtta tänu E. P. R. sam. üldjuhti Dr. B. Voogast, õppelaagrist osavõtu võimaldamise eest, palvega seda tänu edasi anda Punase Risti Peavalitsusele ja laagri komisjonile, samuti laagri konsultant Dr. Viburgi, armsa ja isaliku laagri üldjuhtimise eest.

Avaldas tänu ja lugupidamist kõigile kaastöölistele ja kogu laagriale, laagri hea kordamineku eest, avaldas ühtlasi lootust, et õppelaagris omandatud teadmised ja kogemused ärakasutatakse praktilises elus ligimese ja kodumaa kasuks.

Paar tundi peale lipu langetamist oli laager tühi, mahajäätud oma rõõmsatest päikesest pruuniks põletatud elanikkudest, sest nad olid tagasi pööranud, kehaliselt ja vaimliselt värskendatult — oma igapäevasele tööle ja tegevusele.

Maha jäi vaid rühm, kes oma peale võttis laagri koristamise.

Mahajääv rühm koosnes samadest tublidest noortest meessamaritlastest, kes ka laagri ehitustöödega algust tegid ja kes kogu laagri kestvuse ajal oma suure töö tahtega, hoole ja täpsusega eeskujuks olid igale laagrist osavõtjale, need olid eesotsas meeslaagri vanema L. Schmidt'iga A. Apri, J. Essenson, S. Kortton, A. Enok ja R. Kütt.

V. Peterson,
Laagri juht.

Narva Väikekaupmeeste Ühingu

leib, kohvi ja mineraaljoogid

on kõrges headuses.

Kõik kolonial kaubad en-gros.

NARVA, 5-s PEETRI TÄN. 6. TELEF. 165.

„PÕHJA MARJAVEINI TÖÖSTUS“

NARVAS, VAHE T. 6. TEL. 2-86.

Parimad kodumaa veinid:

**Portvein, Madeira, Tokayer, Muscat, Sherry,
Malaga, Parçak, Dessertvein, Vahuveinid jne.**

Saadaval üle Eesti kõigist parimatest veinikauplustest ja restoraanidest.

Omanik J. VEBER.

Tuli hävitab kõik!

Et tuleohust pääseda, kinnitage kõik oma liikumata
ja liikuv varandus vanemas ühistegelises ettevõttes

Narva Vastastikkuses Tulekinnituse Seltsis

Kus kõige soodsamad kindlustus tingimused.

Kalade konserveerimine ja soolamine

R. NIGGOL

Narvas, Lembitu t. 20 Kõnetr. 2-82.

Tööstuse saadused kroonitud kõrgemate auhindadega — kuldaurahadega.

Hinnakiri

Üleriikliku Tuletõrje Liidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Narva mnt. 12. Telefoni nr. 312-65.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Põhikirjad, normaal tk.	—,05
Auto-märgid "	—,60	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe	—,75
Faklid, petroleumi, vasest "	5.50	Suitsumasked "	25.—
Hüdropult vasest kaaneta "	35.—	Suitsumaski tagavara filtrid "	3.50
" kaanega "	38.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. "	5.25
Hüdropult vasest, kaanega seljas kantav "	66.—	" " 17 cm, nikeld. "	2.—
" raudplek. k—ta "	33.—	" " 180/mm. 2 hääi "	4.25
Hoolsusmärk, kõrgem "	50.—	Tulekahju teatamiskoha sildid "	1.50
" I. klassi rist) dipl.	8.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. "	—,50
" II. hõbe) thses	6.50	" väikesed. hõbet. "	—,35
" III. "	6.—	Teenistus-märgid, kõik aastad "	1.50
Isoleer-tangid "	2.50	Tõrvikud "	55 s. ja 75 s
Jaoskonna märgid I. "	0.20	Veetorujuhe 2" vindiga ehk Storz "	20.—
" II.—V. R. W. "	0.28	" 2 1/2 Storz "	22.—
Karabiinەر keskmine 2.50 ja 3.50		Voolikud-spiraal 32 mm (1 1/4) m: et. "	5.—
" väike "	—,90	" " 38 " (1 1/2) " "	6.25
Karguprits "	60.—	" " 44 " (1 3/4) " "	7.25
Kiivrid, meesk., nahkrihm. "	10.—	" " 52 " (2) " "	7.75
Kiivrid meeskonnale "	11.50	" " 57 " (2 1/4) " "	9.—
" ronijatele "	13.—	" " 63 " (2 1/2) " "	10.—
" ülematele "	17.—	" " 74 " (3) " "	15.—
" peamehele "	18.—	" " 88 " (3 1/2) " "	18.—
Kiivri embleem "	2.—	" väljaviske "	
" roset "	,50	" 32 mm (1 1/4) "	1.50
Kirves, töömehe, varreta "	3.50	" 38 " (1 1/2) "	1.70
Kirve-tupp nahast "	2.25	" 44 " (1 3/4) "	1.90
" vasest "	4.—	" 52 " (2") kuni 12 atm. "	2.—
Kukla-kaitsed "	2.50	" 57 " (2 1/4) " 12 " "	2.40
Kummirõngad 2" "	—,20	" 63 " (2 1/2) " 12 " "	2.50
" 2 1/2 "	—,25	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. "	2.75
" 3" "	—,35	" 74 " (3") " 12 " "	3.00
Käesidemed juhatusе liikmetele 20.—22.—		Vooliku parand. nõõbid, vasest tk. "	—,30
Käesidemed korrapidajatele "	2.50	" riie "	1.50
Lipuvarda kullatud otsad "	22.—	" lappim. klam. 44 " (1 3/4") "	1.—
Liidu-märgid, hõbetatud, juhatusе liikmetele "	1.50	" " 52 " (2") "	1.10
" bronks, lihtliikmetele "	1.50	" " 63 " (2 1/2") "	1.25
Labidad, terasest "	—,50	Vööd meeskonnale tk.	4.25
Mundri-nõõbid suured —kullatud "	— 10	" " voodriga tk.	6.—
" —kuldamata "	— 8	Vöö-riie meeter	1.50
" väiksed —kullatud "	—, 8	Vöö-rõngad vask tk.	3.75
Medal, kuld "	5.—	Ämbrid-puldaniist "	3.50
" hõbe "	4.50	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) "	7.—
Mütsi-märgid, kullatud "	—,40	" " 38 " (1 1/2) "	7.75
Nõõrid ronijatele "	8.50	" " 44 " (1 3/4) "	8.—
Pootshaagid "	2.40	" " 52 " (2") "	8.50
Käsiraamatud "	1.25	" " 52 " (2") Storz "	8.—
Liikmekaardi raam. "	—,50	" " 63 " (2 1/2) " "	12.50
Kontrollraam. "	—,08	" " 74 " (3") " "	19.—
		Aruande planketid tk.	—,05
		Tuletõrje hymni noodid pasuna-koor. kompl. "	—,60
		Tulekaitse "	—,10

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.